

m:
agazin

KOMUNIKACIJA BUDUĆNOSTI

m:tel
NAJBOLJA
mreža u BiH

NUDIMO VAM
Pickbox videoteka

TALENTI
Tamara Bilbija

ZVIJEZDA PONUDE
Samsung Galaxy Z Flip 6

m:tel

NAJBOLJA
mreža u BiH

ZA BIZNIS KOJI NE POZNAJE GRANICE

U zavisnosti od potreba vašeg poslovanja, obogatite svoj BIZ paket tarifnim dodacima po vašem izboru. BIZ dodaci namijenjeni su korisnicima koji žele dodatne minute za razgovore, SMS poruke ili internet u zemlji i/ili inostranstvu.

m:tel

imate prijatelje!

m:agazin

UVODNIK

„Od svih godišnjih doba, jesen čovjeku najviše nudi, a najmanje od njega traži.“

Ako slijedimo ovu misao Hala Borlanda, pred nama je period nesebičnog da(ri)vanja. A šta drugo čine istinski prijatelji, nego da dijele ono najljepše od sebe, umnožavajući time sreću.

Tako i mi, već tradicionalno, sa dolaskom novog godišnjeg doba, dijelimo s vama naše revijalno izdanje. Naknadu mjerimo u minutima vaše pažnje ili kada na bilo koji način nastavite širiti priče koje, evo, već 42. put pakujemo u naš zajednički projekat zvani m:agazin.

U ovom izdanju našeg i vašeg m:agazina donosimo pregršt korisnih i zanimljivih tema i tekstova; počevši od onih s tehnološkim predznakom, pa sve do saga o sjajnim pojedincima i kolektivima koji inspirišu i iznova podsjećaju na postulat da se ljubav, predanost i upornost u onome što volite i čemu ste od srca posvećeni uvijek i zauvijek isplate.

Tu su i neke zvijezde, poput one iz ponude, a koja je ovaj put sjajni Samsung Galaxy Z Flip 6 model, ali i ŽOK „Crvena zvijezda“ iz Obudovca, sportskog kolektiva iz malog mjesta, koji bilježi velike pobjede. Među zvijezde ovog broja svakako ubrajamo i našu sagovornicu Tamaru Bilbija, kojoj je ove godine pripala nagrada „Zmijančce“, ali i Ivanu Pandžić, prvu dobitnicu prestižne Fulbrajtove stipendije sa naših prostora iz oblasti arheologije i kulturnog nasljeđa, koja nam piše iz dalekog Tenesija.

Za prave prijatelje ni daljine nisu prepreka. Ni vremenska distanca, od broja do broja, ne predstavlja problem... Srećan vam, stoga, jesenji mozaik – boja, plodova, početaka, uspjeha i najljepših misli.

Uživajte u novom, 42. broju m:agazina, list po list. Onlajn, jesenjem, u najljepšim bojama.

JESEN 2024.
BROJ 42
IZDANJE ZA BIH
BESPLATAN PRIMJERAK

IZDAVAČ: Mtel a.d. Banjaluka

ZA IZDAVAČA: generalni direktor
dr Jelena Trivan

m:agazin TIM: Ana Ponjević, Stefan Ličina,
Sandra Stanić, Tanja Jurić, Predrag Laketa,
Jelena Maksimović, Darko Bajić, Aleksandra
Šobić, Milica Kondić, Iva Đudurović,
Vlatka Repac

U OVOM BROJU ZA m:agazin PIŠU: Rajka
Glamočika, Iva Đudurović, Mirela H. Mustafić,
Darko Bajić, Jelena Maksimović, Danijela
Marinković Orlić, Sandra Stanić, Tanja Jurić,
Predrag Laketa, Jelena Pralica, Lana Ostojić,
Gorana Jović

LEKTOR: Saša Četojević

DIZAJN: Daniel Janković / Aquarius

PRELOM I PRIPREMA:

Daniel Janković / Aquarius

KORICA: Andrea Bojanić / Aquarius

FOTOGRAFIJE: Shutterstock

ADRESA REDAKCIJE: Vuka Karadžića 2, 78 000
Banjaluka // **TELEFON:** 051/240-875, 240-250

// **FAX:** 051/216-110

E-MAIL: magazin@mtel.ba // **WEB:** mtel.ba

SADRŽAJ

03 Uvod

U ovom broju govorimo o komunikaciji budućnosti, kroz uvid u nadolazeće tehnologije, ali i o nekim sjajnim uređajima koje možete pronaći u ponudi m:tel kompanije, poput telefona Samsung Galaxy Z Flip 6

IMATE PRIJATELJE

06 Pickbox videoteka

08 Smart Building budućnost življenja

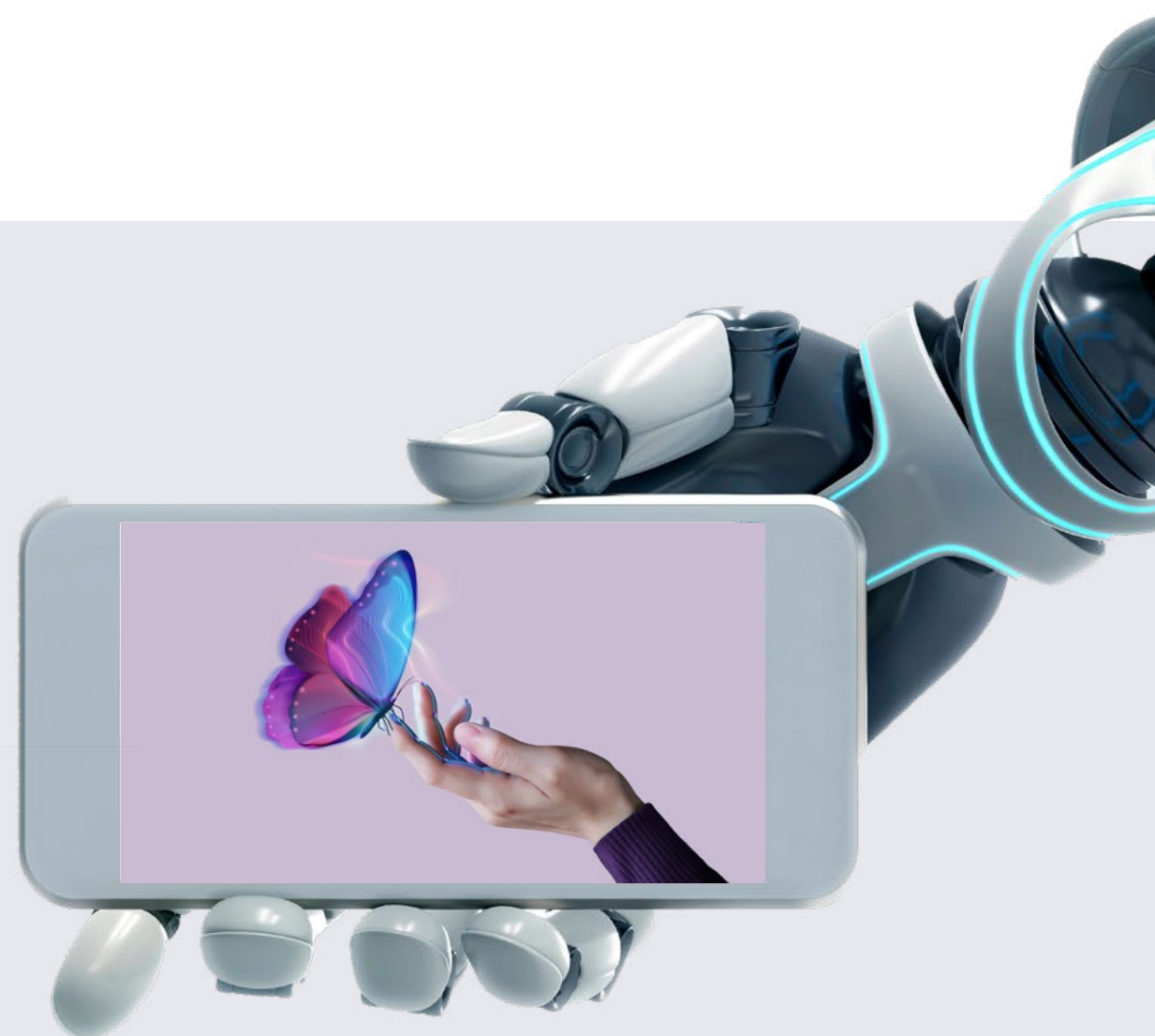
10 Duple gige u Pretplata tarifama

12 Strane za ekrane

16 Zvijezda ponude Samsung Galaxy Z Flip 6

NAJBOLJA
mreža u BiH

20 Dopuna
1+1 kartica

21 m:i
Krsna slava m:tel-a

22 Korisnička podrška
Moj m:tel Biznis portal i aplikacija

SUPERNOVA

24 Aktuelnosti iz Supernove

DRUŠTVENA ODGOVORNOST

26 Dnevnik prijateljstva

SVIJET TEHNOLOGIJE

36 Tema broja
Komunikacija budućnosti

40 Šta sluša Svemir

**42 U susret prvim
Olimpijskim igrama
eSporta**

44 Škole budućnosti

**46 10 najboljih tehnologija
u razvoju**

U DOBROM DRUŠTVU

50 Talenti
Tamara Bilbija,
ovogodišnja dobitnica
književne nagrade
"Zmijanjske"

53 Talenti
ŽOK "Crvena zvijezda"
Obudovac

57 Intervju mobilnim
Ivana Pandžić, arheolog i
kustos Muzeja RS

PREPORUKE

61 Preporuke

64 TAG uređaj
- za lako i bezbrižno
putovanje

pickbox
now

PICKBOX VIDEOTEKA

STIŽE JESEN, A S NJOM I BESPLATNI PICKBOX NOW!

PIŠE:
IVA ĐUDUROVIĆ

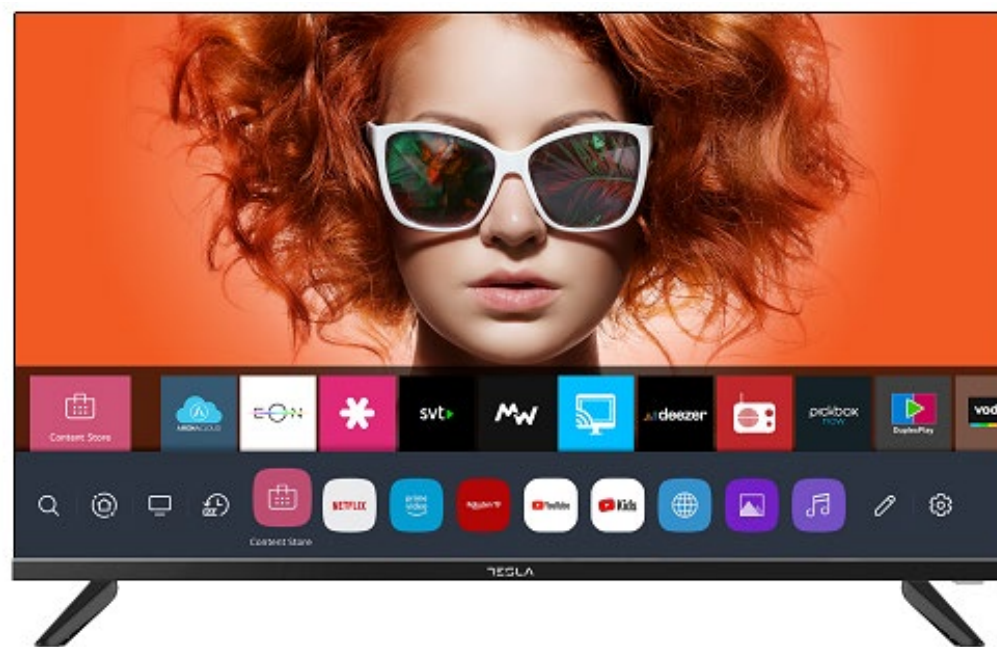
Pickbox NOW videoteka nudi širok izbor TV serija, filmskih klasika, dokumentarnih sadržaja i crtanih filmova, dostupnih na zahtjev. Uz to, korisnici imaju mogućnost da uživaju u sadržaju u bilo kom trenutku, gdje god se nalazili. Osnovan s ciljem da ponudi kvalitetan sadržaj na jednom mjestu, Pickbox NOW se istovremeno izdvojio i zbog posebnog naglaska na evropskoj i domaćoj produkciji.

Ova bogata videoteka obuhvata raznovrsne žanrove, od najnovijih špijunskih drama do dirljivih, porodičnih priča i kulturnih klasika, omogućavajući korisnicima da biraju sadržaj u skladu sa vlastitim preferencijama. Platforma je dostupna na različitim uređajima, pružajući fleksibilnost i udobnost prilikom gledanja omiljenih filmova i serija, bilo da se radi o misterioznim avanturama, napetim trilerima ili romantičnim komedijama.

Striming servisi poput Pickbox NOW nude brojne prednosti koje gledanje filmova i serija čine još prijatnijim i praktičnijim:

- Široka ponuda sadržaja: Videoteke često nude bogate kolekcije sadržaja koje uključuju najnovije hitove, klasike, TV serije, kao i ekskluzivni sadržaj koji nije dostupan na drugim platformama;
- Fleksibilnost i pristupačnost: Sa striming uslugama možete gledati sadržaj kad god želite, što vam pruža veliku fleksibilnost u planiranju programskog sadržaja;
- Kvalitetna produkcija: Pored ponude filmova i serija, mnoge videoteke nude ekskluzivni sadržaj, kao što su originalne serije i filmovi koje ne možete pronaći na drugim mjestima;

- Pristup na više uređaja: Većina videoteka pruža opciju gledanja sadržaja na različitim uređajima – televizorima, računarima, pametnim telefonima i tabletima – što vam omogućava da uživate u sadržaju gdje god da se nalazite;
- Bez prekida: Videoteke nude mogućnost gledanja sadržaja bez prekida, što doprinosi prijatnijem korisničkom iskustvu;
- Pretraga i organizacija: Moderni sistemi za pretragu i organizaciju omogućavaju jednostavno pronalaženje sadržaja prema žanru, godini, ocjeni i drugim kriterijumima.

OPUSTITE SE UZ VELIKE NASLOVE I SVJETSKI POZNATA LICA IZ UDOBNOSTI SVOG DOMA

U septembru i oktobru dodatno iskoristite priliku da uživate u modernim funkcionalnostima m:tel TV paketa uz popust od 30% na cijenu prve četiri mjesečne pretplate za odabrani paket povezanih usluga, vrhunskim televizorima na rate i besplatnoj Pickbox NOW videoteci koju možete brzo i jednostavno aktivirati putem daljinskog upravljača u IPTV Shop meniju u okviru dodatnih videoteka. Za više informacija o funkcionalnostima i pogodnostima iz m:tel ponude i aktivaciji Pickbox NOW videoteke posjetite mtel.ba i uživajte u beskrajnim minutima najboljeg TV sadržaja.

PAMETNE ZGRADE: REVOLUCIJA U URBANOM NAČINU ŽIVOTA

Kako iskoristiti najsavremeniju tehnologiju uz pomoć koje bi vaš dom bio sigurniji, a svakodnevni život ugodniji?

PIŠE:
IVA ĐUDUROVIĆ

Rješenja za pametne zgrade obuhvataju niz tehnologija i inovacija koje poboljšavaju funkcionalnost stambenih objekata. Ova rješenja omogućuju automatizaciju različitih sistema unutar zgrade, uključujući kontrolu grijanja, klimatizacije, rasvjete, sigurnosti, zavjesa ili roletni, kao i drugih funkcija. Ključ se krije u integraciji Smart Building rješenja i Smart Home usluge, koji omogućavaju upravljanje svim dijelovima pametnog sistema. Na taj način stanari u zgradi imaju mogućnost za:

- **Automatsko uključivanje svjetla prilikom ulaska u stan**
- **Zaštitu doma od potencijalnih krađa**
- **Zaštitu doma od loših vremenskih uslova**
- **Daljinsku kontrolu sistema za grijanje i hlađenje**
- **Praćenje potrošnje električnih uređaja**
- **Primanje obavještenja o najvećim potrošačima energije u stanu**
- **Uštedu energije i smanjenje mjesečnih troškova**

Za upravljanje pametnim sistemom potrebni su mobilni telefon ili tablet te Smart Home aplikacija koja je dostupna za sve android i iOS uređaje. Na taj način stanari će dobijati obavještenja i upozorenja u realnom vremenu, čime se smanjuje mogućnost od potencijalnog požara ili poplave.

ŠTA ZGRADU ČINI PAMETNOM?

Objekti opremljeni Smart Home kućnom automatizacijom nalaze se na atraktivnim lokacijama Borik i Stara Ada u Banjaluci, a realizovani su u saradnji kompanije m:tel sa investitorima Gea Company i TeRaMi. U srcu idiličnog okruženja, u neposrednoj blizini centra grada, škola, vrtića, parkova i najvećih tržnih centara, nalaze se pametne zgrade, izgrađene u skladu s najvišim svjetskim standardima u građevinskoj industriji. Stanovi su izuzetno praktični zbog svoje kvadrature i efikasnog rasporeda prostora, a cjelokupni sistem pametnog stanovanja karakteriše:

- **Efikasnost** – sa Smart Home tehnologijom svaki aspekt vašeg doma postaje optimiziran za maksimalnu efikasnost. Automatizovano upravljanje osvjetljenjem, klimatizacijom i drugim uređajima osigurava da vaš dom uvijek bude udoban, dok istovremeno štedite energiju i novac.
- **Sigurnost** – bezbjednost vaše porodice i imovine je prioritet. Smart Building sistem pruža napredne sigurnosne funkcije, kao što su video-nadzor, senzori pokreta i daljinsko zaključavanje vrata, omogućavajući vam da ostanete mirni i bezbrižni u svakom trenutku.
- **Povezanost** – sa pametnim aplikacijama na pametnom telefonu ili tabletu, vaš dom je uvijek nadohvat ruke. Kontrolišite i pratite svoj dom iz bilo kog mjesta u svijetu, prilagođavajte postavke prema vašim potrebama i rutinama, čineći svaki dan još jednostavnijim i praktičnijim.

- **Investicija** – pametna zgrada je ne samo investicija u udobnost i sigurnost, već i u povećanje vrijednosti vaše imovine. Na današnjem tržištu nekretnina Smart Home tehnologija postaje sve traženija privlačeći kupce i podižući cijene nekretnina.
- **Održivost** – smanjite svoj ekološki otisak i doprinesite očuvanju planete uz Smart Building sistem. Automatizacija potrošnje energije, upravljanje otpadom i praćenje ekoloških pokazatelja omogućavaju vam da živite održivo i odgovorno.
- **Partnerstvo** – uz podršku investitora, gradimo ne samo zgrade, već i zajednice. Naša misija je da stvorimo prostor u kojem se ljudi osjećaju povezano, podržano i inspirisano, gradeći tako zajednicu koja je više od samog mjesta za život.
- **Inovativni dizajn** – Smart Building sistem lako se integriše u moderni dizajn uređenja, pružajući elegantan i sofisticiran izgled vašem domu. Diskretna instalacija senzora, kontrolnih panela i pametnih uređaja čini da tehnologija postane neprimjetna, ali moćna prisutnost u vašem domu.

Smart Home tehnologija omogućava vam život bez kompromisa, uz pomoć revolucionarnog Smart Building sistema, jer primjenom ove tehnologije otvara se mogućnost transformacije vašeg doma u pametno okruženje.

Za više informacija javite nam se na poslovna.rjesenja@mtel.ba i pridružite nam se u ovom putovanju ka pametnijem, udobnijem i sigurnijem načinu života.

Dobro došli u pametnu budućnost!

DUPLE GIGE!

PRETPLATA

PIŠE:
RAJKA GLAMOČIKA

DUPLE GIGE, DUPLO ZADOVOLJSTVO SA M:TEL PRETPLATA TARIFAMA!

Dva puta više gigabajta, dva puta više zabave sa m:tel Pretplatom

Pretplata tarife, gdje dobijate dvostruko više interneta po istoj cijeni. Odaberite svoju idealnu m:tel Pretplata tarifu i iskoristite promotivnu ponudu koja vam svakog mjeseca donosi dupli bonus interneta.

Birajući Pretplata Plus Net ili Pretplata Top, dobijate dodatnih 50 GB interneta. Pretplata Max nudi vam čak 100 GB, dok Pretplata Premium korisnici mogu uživati u nevjerovatnih 200 GB mobilnog interneta svakog mjeseca.

Uz dupli internet, možete birati i tarifu s popustom ili novi telefon na rate! Bilo da strimujete omiljene sadržaje, pratite društvene mreže ili jednostavno volite biti stalno onlajn, m:tel vam omogućava neograničeno surfovanje, gledanje i komunikaciju bez prekida.

Izaberite m:tel ponudu sa duplim gigabajtima i još bržim mobilnim internetom i vaše onlajn iskustvo postaje neograničeno. Ne propustite priliku da iskusite snagu duplih giga uz m:tel.

Pridružite se digitalnom svijetu, šerujte, strimujte i uživajte u svakom trenutku! Za više informacija, posjetite najbližu m:tel poslovnicu, pozovite 0800 50 000 ili posjetite mtel.ba.

INTEGRISANA IT RJEŠENJA ZA BOLJE POSLOVANJE

Iskoristite visokokvalitetna, specijalizovana IT poslovna rješenja za efikasno upravljanje i automatizaciju ključnih poslovnih procesa uz povećanje produktivnosti, efikasnosti i profitabilnosti. Sva ASW rješenja razvijena su prema potrebama korisnika, čime su prilagođena konceptu poslovnih procesa malih i srednjih preduzeća, kao i velikih korporacija.

 imate prijatelje!

Jesen je romantičnija uz filmove na
m:tel IPTV-ju

STRANE ZA EKRANE

PRIPREMILI: MIRELA H. MUSTAFIĆ I PREDRAG LAKETA

Foto: HBO 2

Film „**Dobra osoba**“ fenomenalno je dramsko ostvarenje koje govori o nepredvidivosti ljudskih sudbina. Na TV kanalu HBO 2.

Danijel (Morgan Frimen) susreće Alison, doskora uspješnu mladu ženu sa svijetlom budućnošću, koja je učestvovala u nezamislivoj tragediji u kojoj je stradala njegova kćerka. Dok ožalošćeni Danijel nastavlja da odgaja svoju unuku tinejdžerku, a Alison traži iskupljenje, otkrivaju da prijateljstvo, opraštanje i nada mogu nastati na neočekivanim mjestima.

Foto: Cinemax

Razočarani učitelj prebačen je u najudaljeniju školu na svijetu, odsječenu od savremenog života, duboko u himalajskim glečerima. Lunana je zapravo selo na osam dana pješaćenja udaljeno od grada u kojem učitelj trenutno živi i veoma je udaljeno od Australije, zemlje o kojoj sanja da živi. Pogledajmo film „**Jak u učionici**“ na TV Cinemax.

Siromašni seljaci ga srdačno dočekuju, ali on se suočava sa zastrašujućim zadatkom – da podučava seosku djecu bez ikakvih sredstava i potrebnih rekvizita. U učionici bez struje i čak table, čuje se samo pjesma koja odjekuje planinama. Želi odustati i otići, ali počinje učiti o teškoćama u životima djece koju podučava i počinje se mijenjati upoznajući nevjerovatnu duhovnu snagu seljaka. Ovaj film bio je nominovan za nagradu „Oscar“ za najbolji strani film 2022. godine, a prikazan je na velikom broju filmskih festivala, na kojima je i nagrađen sa 20 filmskih nagrada.

Foto: HBO 2

Podstaknuta pulsirajućim ritmovima rane hip-hop scene u Torontu, film „**Brat**“ je priča o Frensisu i Majklu, sinovima karipskih imigranata koji sazrijevaju u mladiće. Na kanalu HBO.

Istražujući teme muškosti, identiteta i porodica, tokom sparnog ljeta 1991. razotkriva se tajna, a eskalirajuće napetosti pokreću niz događaja koji zauvijek mijenjaju tok života braće. „Brat“ pripovijeda aktuelnu priču o dubokoj vezi između braće, otpornosti zajednice i nezaustavljivoj snazi muzike.

Smješten u izmišljenom domu za stare i nemoćne u Liverpoolu, film „**Pomoć**“ donosi dirljivu priču o vezi između mlade radnice doma i pacijenta, čiji se životi zauvijek mijenjaju početkom pandemije virusa korona. Preporučujemo na kanalu Cinemax 2.

Sara je pametna, ali nikad se nije uklopila, ni u obrazovanju, ni na poslu. Porodica joj je rekla da od nje nikada neće biti ništa, ali neočekivano je pronašla svoj poziv kao njegovateljica u domu za stare i nemoćne u Liverpoolu. Sara ima izuzetan talent za povezivanje sa štićenicima, uključujući posebno 47-godišnjeg Tonija. Zbog preuranjene Alchajmerove bolesti, Toni proživljava svoje dane u domu dok mu um polako propada. Njegova bolest uzrokuje razdoblja zbunjenosti i nasilnih ispada, s čime se ostali članovi osoblja ne mogu nositi, ali sa Sarom počinje stvarati pravu vezu.

Jesenje Pickbox NOW preporuke

CRVENI IZBORI Bitka tajnih agentkinja

Foto: Pickbox NOW videoteka

Međunarodna špijunska drama prati uzbudljivu priču o dvije vrhunske špijunke: danskoj tajnoj agentkinji Katrine Poulson i britanskoj obavještajnoj operativki Beatris Ogilvi. Ove dvije izuzetno sposobne žene našle su se u središtu složene i opasne mreže globalne intrige. One su uvučene u splet laži, brutalnih ubistava i nemilosrdne borbe za moć, gdje su prisiljene da pokažu izuzetnu hrabrost i snalažljivost.

Dok se bore da razotkriju pravu prirodu prijeteće opasnosti koja može imati katastrofalne posljedice po cijeli svijet, Katrine i Beatris se suočavaju s vlastitim strahovima i moralnim dilemama. Njihov put je prepun opasnosti i izazova, ali one moraju pronaći način da prežive i spriječe razaranje koje bi moglo da ugrozi bezbjednost i stabilnost cijelog svijeta.

PERNI

Skandinavska porodična drama

Foto: Pickbox NOW videoteka

Drama prati složen život žene koja se neprekidno trudi da učini pravu stvar za svoju porodicu i sebe, uprkos brojnim izazovima sa kojima se suočava. Ova žena je majka dvije kćeri, koje su joj izvor i radosti i briga, dok istovremeno mora da se nosi sa neodgovornim bivšim partnerom koji dodatno otežava njen život. Osim toga, ona preuzima odgovornost za svog oca, koji se ponaša kao tinejdžer, i za nećaka, koji je ostao bez roditelja usljed tragične smrti njene sestre.

Kroz svakodnevne borbe i teškoće, drama istražuje duboku potragu ove žene za ispunjenjem i smirenjem u svom normalnom, ali izuzetno zahtjevnom životu. Ona se bori da pronađe ravnotežu između svojih obaveza, emocionalnih potreba i ličnih želja, dok se suočava sa neprekidnim preprekama koje joj život donosi. Priča se fokusira na značaj unutrašnje snage i istrajnosti u nastojanju da se postigne osjećaj zadovoljstva i ispunjenja u svijetu koji se čini neprekidno komplikovanim i nepravednim.

PRIJATELJI POPUT NJE

Duboko ispod površine prijateljstva

Foto: Pickbox NOW videoteka

Psihološka drama duboko istražuje toksičnost prijateljstva kroz priču o dvije najbolje prijateljice čije je prijateljstvo postavljeno na težak test nakon što se njihov dogovor o surogatstvu pretvori u pravu noćnu moru. Radnja je smještena u grad Kaikouru, koji je pogođen zemljotresom, dodatno komplikujući već napete okolnosti.

U toku serije otkrivaju se mračne tajne i složeni odnosi između glavnih junakinja, koji izlaze na vidjelo kada njihova saradnja, koja je prvobitno djelovala kao idealno rješenje i san o savršenom prijateljstvu, postane katastrofa. Drama se fokusira na psihološke posljedice koje suprotnosti i razočaranja donose u prijateljstvo, istražujući duboku unutrašnju dinamiku i konflikte koji izlaze na površinu u trenutku kada se očekivanja i stvarnost sudare na najteži način.

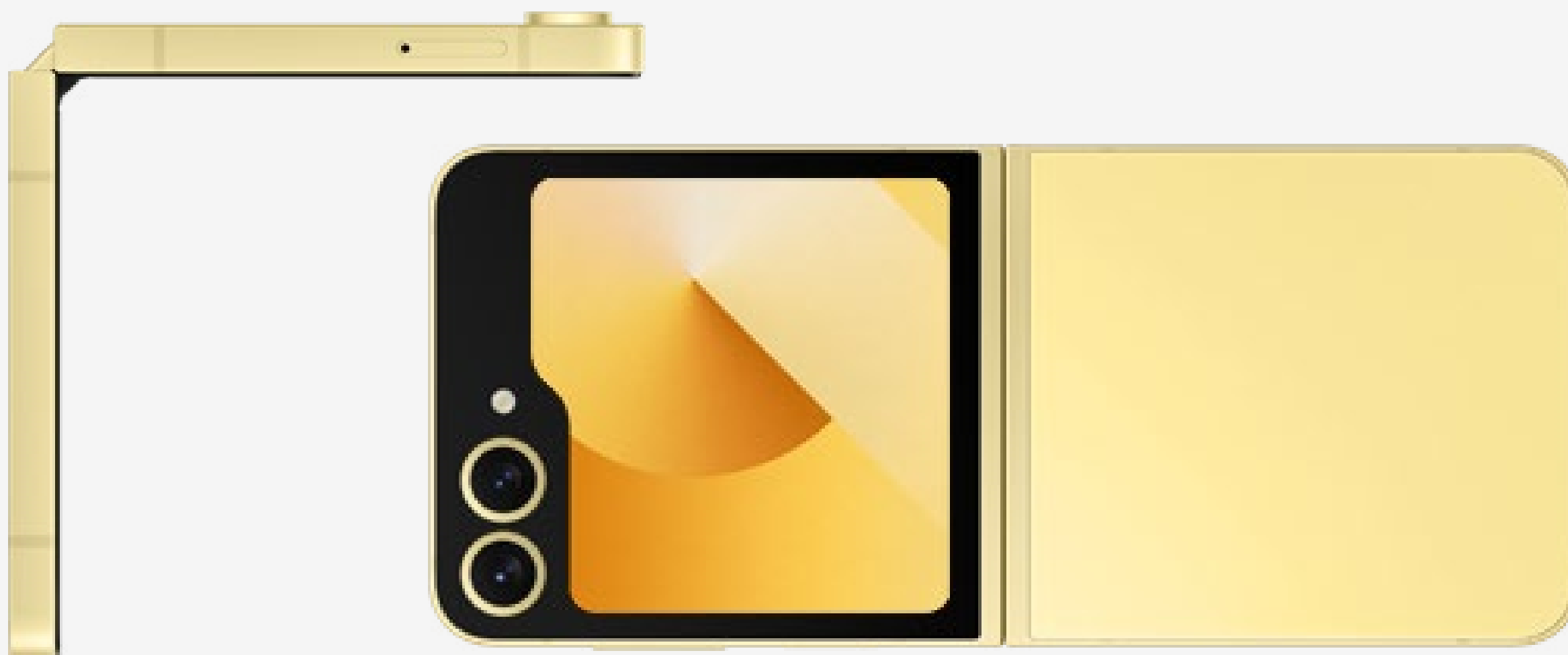
ZVIJEZDA PONUDE

MAGIČNI SAMSUNG GALAXY Z FLIP6

MOĆNA VJEŠTAČKA
INTELIGENCIJA U VAŠEM DŽEPU

PIŠE:
DARKO BAJIĆ

Moćan i neodoljivo privlačan, **Galaxy Z Flip6** je savršen spoj stila i robusnosti. Donosi vam sofisticiranost u svakom dodiru, a istovremeno nudi pravu snagu vrhunskog modela, sa ekranom koji se transformiše kako bi odgovarao vašem ritmu i raspoloženju.

Spoljašnji dizajn telefona odlikuje se stilizovanim ivicama i mat aluminijumom, što mu daje moderan, čvrst i monolitan izgled. Lakši i kompaktniji nego ikada prije, ovaj Flip model je napravljen da traje. Preklopna ivica je ojačana, telefon dolazi sa izdržljivom FlexHinge šarkom, poboljšanim Armour aluminijumskim okvirom i Corning® Gorilla® Glass staklom.

Galaxy Z Flip6 pokreće fantastični Snapdragon® 8 Gen 3 čip, identičan kao u S24 Ultra modelu, što ga čini jednim od najbržih android telefona na tržištu. Opremljen je raznim funkcijama vještačke inteligencije koje uključuju prevođenje razgovora i teksta u realnom vremenu, alate za naprednu pripremu bilješki, Circle to Search za pretraživanje. Tu je i nova funkcija Suggested Replies, koja će vam na osnovu konteksta tekstualne konverzacije pripremiti poruke gdje vi možete izabrati odgovor i poslati ga, čak i kada je telefon zatvoren – savršena opcija kada ste u pokretu.

Nova 50 MP kamera, najmoćnija do sada na Z Flip uređajima, takođe je podržana vještačkom inteligencijom koja omogućuje impresivne fotografije na dnevnom svjetlu, kao i u noćnim uslovima, gdje svaka slika blista detaljima.

Idealan i za uređivanje, **Galaxy Z Flip6** nudi mnogo prostora za maksimalnu kreativnost – uz Photo Assist doradite svoje fotografije na profesionalnom nivou, premještajte objekte na njima, mijenjajte im veličinu ili ih jednostavno obrišite. U video-zapisima izaberite ključne trenutke i fokusirajte se na njih primjenom usporenog snimka pomoću opcije Instant Slo-mo.

Na fenomenalnom i savršeno ravnom unutrašnjem ekranu od 6,7 inča, pravo je uživanje raditi ili gledati omiljeni sadržaj. Značajno je svjetliji u poređenju sa prethodnim modelom, što omogućava ugodnije gledanje čak i na direktnoj sunčevoj svjetlosti.

Galaxy Z Flip6 ima 12 GB RAM-a i 256 GB interne memorije, a u odnosu na prethodni model obezbjeđuje još bolju energetska efikasnost i veći kapacitet baterije za što dugotrajniji rad.

Bilo na putovanju ili u svakodnevnim aktivnostima, Galaxy Z Flip6 je savršen pomoćnik sa nevjerovatnom paletom funkcionalnosti koje vam i te kako mogu biti od koristi. Na njega možete ozbiljno računati i u budućnosti, jer će dugi niz godina biti jaka konkurencija drugim modelima. To će mu omogućiti fenomenalna podrška u vidu softverskih i sigurnosnih ažuriranja za ovaj uređaj, prema navodima specijalizovanih portala iz ove oblasti, čak sedam godina od puštanja na tržište, odnosno do 2031. godine!

Ako ste ljubitelj preklopnih telefona, **Galaxy Z Flip6** je savršen izbor, jer nudi fantastične mogućnosti i staje u bilo koji džep. Kao jedan od najboljih preklopnih telefona današnjice, pružiće vam korisničko iskustvo budućnosti.

Potražite ga u m:tel ponudi, a za više informacija posjetite www.mtel.ba ili pozovite 0800 50 000.

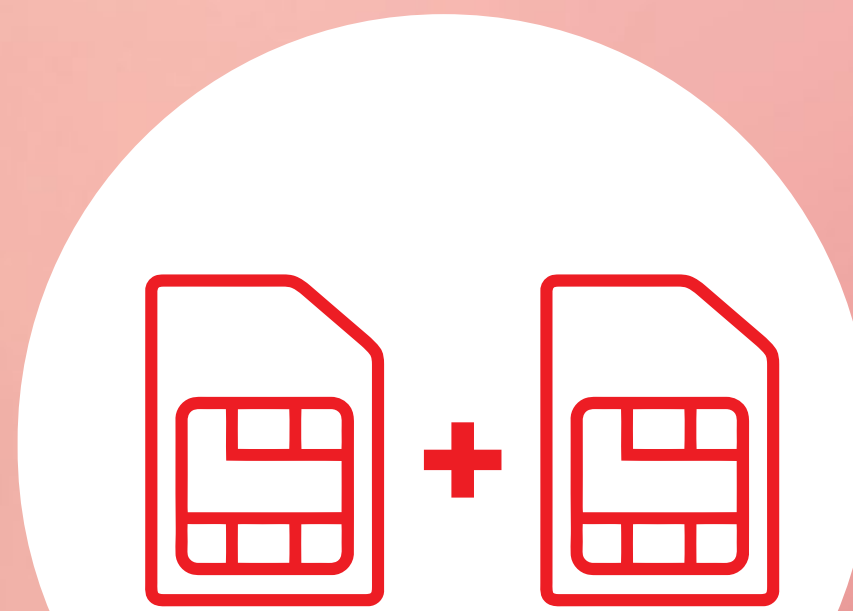
AKCIJA
već od
1KM

GLEDAJ NA VELIKOM EKRANU

Premium tv sadržaj, najbolji sport i vrhunska zabava bilo kad i bilo gdje! Aktivirajte ON TV do kraja septembra i uživajte u online televiziji već od 1 KM, bez ugovorne obaveze.

m:tel *imate prijatelje!*

DUPLI BROJ PO CIJENI JEDNOG!

Kupi jedan broj, dobićeš dva!

PIŠE:
RAJKA GLAMOČIKA

Sjajna ponuda od m:tel-a! – Jedan broj plati, dva broja dobijaš!

Za samo 6 KM, možete dobiti dva m:tel pripejd broja sa dodatnim bonusima. Evo šta dobijate:

- **Dva 4G broja** sa bonusom od 2 KM na svakom računu.
- **4 GB interneta** na svakom broju, koji možete koristiti u roku od 7 dana od aktivacije.
- Bonus od 2 KM vrijedi 30 dana.
- Mobilni internet dostupan unutar m:tel mreže i u romingu širom Zapadnog Balkana.

Ponuda važi do 6. oktobra, a Dopuna start pakete možete pronaći na kioscima, benzinskim pumpama i drugim prodajnim mjestima označenim m:tel Dopuna naljepnicama ili zastavicama širom BiH.

Za više informacija možete pozvati 066 10 10 10 ili koristiti m:Go aplikaciju ili Moj meni servis biranjem koda *100#.

Da li planirate da iskoristite ovu ponudu?

KRSNA SLAVA M:TEL-A OVE GODINE PROSLAVLJENA U MANASTIRU LOVNICA

PIŠE:
SANDRA STANIĆ

Kompanija m:tel je prije tri godine obnovila tradiciju proslave svoje krsne slave Svetog proroka Ilije, i to u manastirima širom Republike Srpske, što je prilika da se pomogne ovim važnim mjestima za cijeli srpski narod.

Ove godine svoju krsnu slavu m:tel je proslavio u manastiru Lovnica, iz XIII vijeka, koji predstavlja jedan od najvrednijih kulturnih spomenika koji datiraju iz doba Nemanjića.

Jelena Trivan, generalna direktorka m:tel-a, izrazila je zadovoljstvo što obilježavanje krsne slave ponovo živi u ovoj kompaniji, uručivši donaciju manastiru kao odgovor na potrebe monahinja da obezbijede osnovne potrepštine i ogrev za cijelu godinu. U svom obraćanju gostima i monahinjama, Trivanova je istakla i važnost ovog svetog mjesta za Srpsku pravoslavnu crkvu, ali i za cjelokupni srpski narod.

„Danas smo željeli da budemo baš ovdje, u manastiru iz doba Nemanjića, na čudotvornom mjestu gdje se čuda događaju, a molitve uslišuju. Željeli smo da dobijemo blagoslov od igumanije, blagoslov od Boga, ali i da pomognemo samom manastiru, jednom od najvećih kulturnih blaga koja Srpska ima“, rekla je Jelena Trivan, generalna direktorka kompanije m:tel, naglasivši da oni mogu da računaju na kompaniju m:tel za sve što im treba.

m:tel
NAJBOLJA
mreža u BiH

Igumanija Jovana izrazila je zadovoljstvo što se velike kompanije poput m:tel-a brinu o manastirima, što čuvaju tradiciju, vjeru i istoriju.

„Bog u određeno vrijeme šalje ljude poput Vas da vrate dostojanstvo nekoj kompaniji, obnovivši proslavljanje krsne slave“, riječi su igumanije Jovane upućene generalnoj direktorki kompanije m:tel Jeleni Trivan.

Krsnoj slavi prisustvovala su brojne zvanice, a čestitke povodom obilježavanja slave rukovodstvu i zaposlenima kompanije m:tel uputio je predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik, kao i drugi zvaničnici.

DIGITALIZUJTE POSLOVANJE BRZO I LAKO UZ MOJ M:TEL

UZ M:TEL BIZNIS ALATE UPRAVLJAJTE SVOJIM BIZNISOM BILO KADA I BILO GDJE!

Digitalne usluge, u obliku mobilnih aplikacija i portala, bilježe značajan rast u posljednjih nekoliko godina, uslijed velike potražnje na tržištu. Prelazak na onlajn upravljanje svakodnevnim uslugama donosi brojne pogodnosti korisnicima, što objašnjava sve veću popularnost ovih rješenja. Korisnici preferiraju digitalne servise zbog više faktora: praktičnosti, brzine, sigurnosti, lakšeg praćenja troškova, jednostavne integracije sa drugim uslugama, globalne dostupnosti, kao i ekološke prednosti kroz smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu.

PIŠE:
IVA ĐUDUROVIĆ

Moj m:tel predstavlja mjesto na kojem možete brzo i lako upravljati m:tel uslugama bez odlaska u poslovnici. Proces registracije je jednostavan, a sve što vam je potrebno jeste da se prijavite sa poslovnim nalogom ili poslovnim brojem na koji će vam stići SMS sa kodom za aktivaciju.

Vaše digitalno mjesto za upravljanje m:tel uslugama

Moj m:tel veb-portal i aplikacija praktični su za svakodnevno upravljanje m:tel uslugama na jednostavan način. Istovremeno, ovaj digitalni servis nudi vam uvid u različite segmente poslovanja, kao što su:

- Detalji o potrošnji – pregled mjesečnog bonusa, trenutnog stanja računa grupe ili članova, kao i preostalih rata za kupljeni uređaj;
- Aktivacija dodataka – koji omogućavaju dodatni mobilni internet te internet u romingu za vrijeme boravka u Srbiji, Crnoj Gori, zemljama Zapadnog Balkana, Evropi, Americi ili Tanzaniji;
- Plaćanje parkinga – u različitim gradovima u Bosni i Hercegovini i Srbiji;
- Imenik kompanije – brza i laka pretraga po imenu ili broju telefona svih zaposlenih u jednoj poslovnoj grupi.

Proširite svoje usluge digitalnim servisima

Digitalizacija poslovnih procesa omogućava kompanijama da automatizuju rutinske zadatke, povećaju efikasnost i smanje troškove. Uvođenjem digitalnih tehnologija poboljšava se kvalitet usluga, a poslovna ponuda m:tel-a osmišljena je sa ciljem da poslovno okruženje postane ugodnije kroz fleksibilan i efikasan sistem komunikacije.

Osnovne usluge moguće je proširiti u skladu sa potrebama poslovnih aktivnosti, bilo da se radi o postojećim ili novim korisnicima. Aplikaciju Moj m:tel biznis besplatno preuzmite na **Google Play Store-u**, **App Store-u** ili **Huawei AppGallery-ju**, a za pomoć u vezi sa prijavom i registracijom na Moj m:tel portal pozovite **0800 50 300** ili posjetite **mtel.ba**.

Aktuelnosti iz Supernove

PIŠE:

DANIJELA MARINKOVIĆ ORLIĆ

Nemanja Trivun, heroj koji spasava živote

Mladi policijski službenik iz Foče nije samo simbol sigurnosti u ovoj lokalnoj zajednici, već i istinski heroj, koji spasava ljudske živote. Priča o Nemanji Trivunu, izuzetnom mladiću, koju je poslala Gordana Mrgud, nagrađena je u okviru našeg konkursa o super ljudskim pričama.

Nemanja je ponos svoje opštine, ali i šire zajednice, jer je prije nekoliko godina sa svojim kolegom Đorđem

Elekom spasio dva dječaka iz nabujale Drine. Kada ga pitate kako su to napravili, jednostavno odgovara da je to bila njihova dužnost.

Nemanja je i 2020. godine učestvovao u akciji spasavanja jednog Fočaka za kojim se tragalo pet dana i zato ne čudi činjenica da ovaj čovjek i dalje nesebično pomaže svima.

O tome šta je ovaj skromni, ali hrabri mladić rekao tokom dodjeljivanja nagrade za njegovo herojstvo pročitajte [ovdje](#).

Beerka festival, I. Sarajevo

Otvorene poslovnice u Bileći i Gackom

Super ljudske priče (Zlatko Sarajlić i Nemanja Trivun)

Zlatko Sarajlić, majstor šaha i gostoprimstva

Zlatko Sarajlić, jedan od najboljih šahista iz Gradiške, nije samo majstor ove igre, već i pjesnik, fotograf i domaćin. Njegov put od policajca do vozača kamiona i šahovskog šampiona priča je o čovjeku koji je išao u susret životu. Ova inspirativna i neobična priča, koju je poslao Boško Grgić, takođe je nagrađena u okviru našeg konkursa i možete je pročitati [ovdje](#).

Otvorene nove poslovnice u Bileći i Gacku

Supernova je otvorila moderno opremljena prodajna mjesta u Bileći i Gacku, gdje će naši korisnici i stanovnici moći da se informišu i odaberu neku od naših usluga i servisa.

Poslovnica u Bileći počela je s radom 26. juna i nalazi se na staroj adresi – Obilićev vijenac 29, dok je poslovnica u Gacku na novoj adresi – Bogdana Zimonjića 10 i otvorila je svoja vrata u petak, 28. juna.

Dobro došli u Supernovu!

Supernova uz „Beerka“ festival

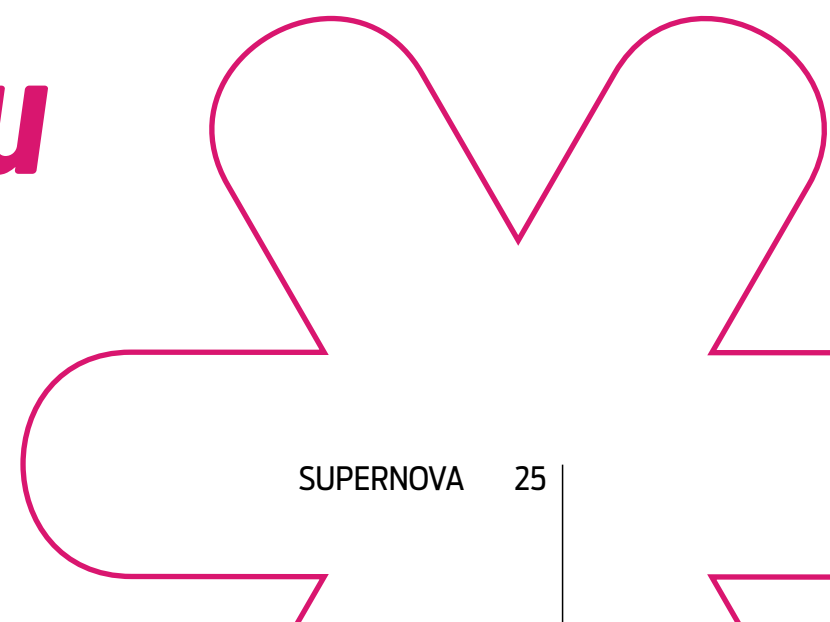
Supernova je u okviru koncepta društveno odgovornog djelovanja podržala organizaciju „Beerka“ festivala u Istočnom Sarajevu. Zadnji vikend avgusta pružio je nezaboravno iskustvo prepuno zabave i muzike. Publiku su zabavljali „Prava Stvar tribute to Čola“, „Zoster“, „Crvena jabuka“, Vojko V, SevdahBABY Live i Ivana Vladović, Mile Kekin, „Partibrejkersi“, „Prti BeeGee“ i drugi.

Za ovu priliku pripremili smo specijalni MOVE kutak kako bi se posjetioci na zabavan način upoznali sa novom aplikacijom za gledanje TV sadržaja.

Uz odličnu muziku, tu su, naravno, bili i kvalitetni hrana i piće, ali i niz edukativnih sadržaja za sve uzraste. Posebno se izdvojila radionica Family Day za djecu i roditelje, koja je osmišljena kao niz aktivnosti koje promovišu urbani stil života, a mi smo se rado priključili ovom događaju i obradovali mališane i njihove mame i tate prigodnim poklonima.

Vrhunac programa bilo je izvođenje predstave „Nešto zeleno“ u režiji Aleksandre Bezmarević Stević, koja je kroz kreativan i edukativan način prenijela važne poruke o očuvanju životne sredine.

*** u svemu
super!**

Dnevnik prijateljstva

PIŠE:
SANDRA STANIĆ

HUMANOST

JELENA TRIVAN, NOVI AMBASADOR DOWN SYNDROM CENTRA

Generalnoj direktorki kompanije m:tel Jeleni Trivan, u septembru 2024. godine, uručena je povelja za ambasadora Down Syndrom centra za prostore Srbije, Kosova i Metohije, u okviru manifestacije „Mogu Hoću Znam“, koja je održana na Jahorini u organizaciji Down Syndrom centra Banjaluka. Manifestaciji su prisustvovali korisnici ovog centra, ali i ljudi koji im svesrdno pomažu godinama unazad, poput Jelene Trivan, kojoj je pripala ova specijalna titula.

U čast imenovanja ambasadora, na vrhu Jahorine biće zasađene sadnice drveta ginko biloba, a među ostalim sadržajima kojima su ovoga dana mogle da prisustvuju zvanice, održana je i radionica kuvanja, te je i nova ambasadorica, zajedno sa drugarima iz Centra, učestvovala u njoj. Da je ova bliskost obostrana, govore i riječi direktora Centra Zorana Jelića, koji je u ime svih korisnika i članova Centra uputio poruku: „Osobe sa sindromom Down iz ovog centra osjetile su da ih Jelena Trivan voli upravo onakvima kakve one jesu, osjetile su njenu iskrenost, dobrotu i plemenitost.“

U okviru manifestacije upriličena je i dodjela zlatnih povelja zahvalnosti, kao i predstava te plesna revija, poetske, likovne, muzičke i kuvarske radionice.

KONFERENCIJA O BEZBJEDNOM I KONSTRUKTIVNOM KORIŠTENJU DIGITALNIH TEHNOLOGIJA

U Beogradu je održana Konferencija o bezbjednom i konstruktivnom korištenju digitalnih tehnologija. U okviru dvije panel-diskusije, učesnici su dali svoj osvrt na ovu, nadasve aktuelnu temu, budući da razvoj tehnologija sa sobom donosi i one negativne strane neodgovornog korištenja onlajn prostora.

Slavica Đukić Dejanović, ministarka prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije, Milan Dobrijević, državni sekretar u Ministarstvu informisanja i telekomunikacija Republike Srbije, i Jelena Trivan, generalna direktorka kompanije m:tel, bili su učesnici panel-diskusije pod nazivom „Mudar i siguran klik“.

Kao osoba koja je inicirala pokretanje kampanje u kompaniji m:tel, a koja se tiče bezbjednosti djece u onlajn prostoru pod nazivom „Ne zatvarajmo oči! Zaštitimo djecu na internetu“, Jelena Trivan je ovom prilikom naglasila da je razlog pokretanja ove kampanje situacija koja je, nažalost, obilježila prethodnu godinu, a koja se desila u Beogradu, kao i podaci o sve većem broju djece koja prijavljuju suicidalne ideje zbog zlostavljanja na internetu.

Opšti zaključak ovog panela bio je da ova tema treba i mora da bude institucionalizovana, na čemu je u Republici Srbiji već urađeno mnogo. Svi panelisti saglasni su sa idejom da je potrebno uključivanje svih institucija, društveno odgovornih kompanija, kao i medija u borbu kojoj je krajnji cilj bezbjednije društvo.

STRUČNA KONFERENCIJA O ZAŠTITI DJECE I OMLADINE OD RIZIČNIH ONLINE POJAVA

U Administrativnom centru Vlade Republike Srpske u Banjaluci, od 24. do 26. juna održana je stručna konferencija pod nazivom „Izgradnja sistemskog odgovora za zaštitu djece i omladine od rizičnih onlajn pojava u Republici Srpskoj“. Na konferenciji su predstavljene psihosocijalne, pedagoške, tehničke i medijske mjere, kao i mjere zakonodavnih i istražnih organa za zaštitu djece i omladine.

Među učesnicima konferencije bio je i Rastko Pavlović, izvršni direktor za tehniku kompanije m:tel, uz stručni tim kompanije koji čine predstavnici marketinga i odnosa s javnošću, tehnike i prodaje. Zaštita djece u onlajn prostoru jedna je od strateških odrednica kompanije m:tel, kako u domenu podizanja svijesti o ovom problemu, tako i u domenu traženja najsavremenijih tehničkih rješenja kroz uslugu Siguran Net.

Konferencija je otvorila diskusiju o brojnim pitanjima koja se tiču bezbjednosti mladih i djece na internetu i nužnosti njihove sistemske zaštite. U narednom periodu očekuje se aktivan rad visokokvalifikovanih timova, koji će se, svako iz svog domena, baviti problemom onlajn nasilja.

HUMANITARNI PAKETI ZA POVRATNIKE U ODŽAKU

Akcija „Niste sami, imate prijatelje“ traje već tri godine i kompanija m:tel u okviru nje pomaže povratničkom stanovništvu širom BiH. Srpskom građanskom udruženju „Posavina“ iz Odžaka, odnosno stanovništvu ovog dijela FBiH koje se nalazi u stanju socijalne potrebe, m:tel je već u prethodnim godinama donirao pomoć – pakete hrane i higijenskih proizvoda.

Budući da se veliki broj srpskog stanovništva ovog kantona u opštini Odžak nalazi na ivici egzistencije, m:tel je ponovo odlučio da pomogne doniravši 50 paketa pomoći. Pakete su predstavnici kompanije m:tel uručili stanovništvu ovog kraja 3. septembra 2024. godine, naglasivši da je m:tel uvijek tu da pomogne i podrži.

Predsjednik Udruženja Damir Ivetić naglasio je da uz pomoć Srpske, Srbije, ali i kompanija poput m:tel-a, oni drže i brane od zaborava našu vjeru, kulturu i običaje.

KLUB SPECIJALNIH SPORTOVA „DRINA“ U GORAŽDU

Pakete sa prehrambenim i higijenskim proizvodima za štice Kluba specijalnih sportova „Drina“ u Goraždu, predstavnici kompanije m:tel uručili su ovom klubu i

ove godine. Paketi su namijenjeni porodicama u stanju socijalne potrebe, kako bi olakšali životne izazove s kojima se suočavaju štíćenici Kluba.

TV ZA DOM ZDRAVLJA "SVETI VRAČEVI" ČELINAC

U avgustu, Dom zdravlja „Sveti Vračevi“ Čelinac otvorio je terensku ambulantu u Jošavci, a kompanija m:tel donirala je televizor za potrebe upravo ove novootvorene ambulante. Televizor će biti korišten u svrhu informisanja pacijenata.

ZAPOSLENI U M:TEL-U DAROVALI KRV

Aktiv dobrovoljnih davalaca krvi kompanije m:tel u avgustu ove godine, u prostorijama Zavoda za transfuzijsku medicinu Republike Srpske u Banjaluci, organizovao je akciju davanja dragocjene tečnosti.

Akcija dobrovoljnog davanja krvi, u kojoj su učestvovali zaposleni m:tel-a, podrška je nastojanjima Zavoda za transfuzijsku medicinu da poveća broj dobrovoljnih davalaca i na taj način osigura stalno i pouzdano snabdijevanje za sve one kojima je krv od životne važnosti.

M:TEL DAROVAO DJEČIJE IGRALIŠTE AERODROMU U BANJALUCI

Zahvaljujući donaciji kompanije m:tel, Aerodrom Banjaluka bogatiji je za nove sadržaje koji će putnicima omogućiti ugodnije okruženje i odmor prilikom odlaska na putovanje i dolaska s putovanja. Riječ je o novom dječijem igralištu i uređenom parku smještenim unutar aerodromskog kompleksa.

Svečanom otvaranju prisustvovala su Jelena Trivan, generalna direktorka kompanije m:tel, i Jelena Lekić, v.d. generalnog direktora Aerodroma Republike Srpske, koje su istakle značaj ovakvih projekata za zajednicu i putnike.

Vrijednost ovog projekta je viša od 150.000 konvertibilnih maraka, a svi putnici će od sada imati kvalitetnije iskustvo boravka u aerodromskom kompleksu. Ovaj projekat predstavlja odličan primjer kako privatni sektor može igrati ključnu ulogu u stvaranju pozitivnih promjena u zajednici u kojoj posluje.

OBRAZOVANJE

LJETNA AKADEMIJA U M:TEL-U

U prostorijama kompanije m:tel prvi put je počela s radom ljetna akademija za studente fakulteta sa IKT usmjerenjima. Ukupno 40 studenata ETF-a Banjaluka, ETF-a Istočno Sarajevo, FET-a Tuzla, PMF-a Banjaluka i FTN-a Novi Sad stiče nova znanja i obavlja praksu tokom avgusta.

Ovaj koncept ljetne akademije nudi studentima priliku da se kroz proces obavljanja stručne prakse upoznaju s poslovnim procesima i tehnologijama koje su relevantne u svijetu telekomunikacija koji se brzo razvija, kao i da osjete timski duh i steknu uvid u profesionalni rad koji ih očekuje kada napuste studentske klupe.

Program m:tel ljetne akademije obuhvata četiri inženjerske oblasti koje su izuzetno atraktivne na tržištu rada za buduće inženjere, a čine okosnicu funkcionisanja savremenih telekomunikacionih kompanija. Organizacijom ove akademije, kompanija m:tel nastavlja da održava i jača veze između obrazovnog sistema i industrije te podržava prilike za profesionalni razvoj mladih talenata, a budućih stručnjaka.

KULTURA

105. „ŠANTIĆEVE VEČERI POEZIJE“ U MOSTARU

Izložbom „Aleksa Šantić i mostarski književni krug“, autora akademika Ranka Popovića, te u organizaciji Srpskog prosvjetnog društva „Prosvjeta“ – Gradski odbor Mostar i Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske, u Mostaru su, 9. septembra, otvorene 105. „Šantićeve večeri poezije“.

U okviru manifestacije ljubitelji pisane riječi imali su priliku da uživaju u bogatom programu, poput „Šantićevih trajanja“ u manastiru Žitomislić, promocije Sabranih djela Alekse Šantića, kao i naučnog skupa „Aleksa Šantić – 100 godina nakon smrti“. Pored navedenog, održane su pjesničke večeri, dodjela književne nagrade „Aleksa Šantić“ te pjesničko-muzičko veče sa pjesnikom Perom Zupcem. Manifestacija je završena u Nevesinju, gdje je, takođe tradicionalno, održan program pod nazivom „Nevesinje – druga Šantićeva kuća“, a u okviru kojeg je u Kulturnom centru „Nebojša Glogovac“ odigrana poetska predstava „Gorki plamen“ DIS teatra Banjaluka.

PAF

Podrškom i ovogodišnjem izdanju Pozorišnog akademskog festivala (PAF), koji je treći put održan u Banjaluci, krajem juna m:tel je još jednom potvrdio svoj tradicionalni prijateljski odnos prema pozorištu i pozorišnoj umjetnosti.

U okviru takmičarskog programa posjetioci su imali priliku da pogledaju sedam predstava, a pored takmičarskog, upriličen je i bogat prateći program. Žiri ovogodišnjeg festivala izabrao je najbolje glumice i glumce festivala, a donio je i odluku o dodjeli specijalne nagrade te glavne nagrade za najbolju predstavu.

Ovoga puta nagrada za najbolju predstavu otišla je u ruke studentima Akademije umjetnosti Univerziteta u Banjaluci za predstavu „Hekaba”, koju je postavio glumac i profesor Radoslav Milenković.

MUZIKA

GODIŠNJI KONCERT UNIVERZITETA U BANJALUCI

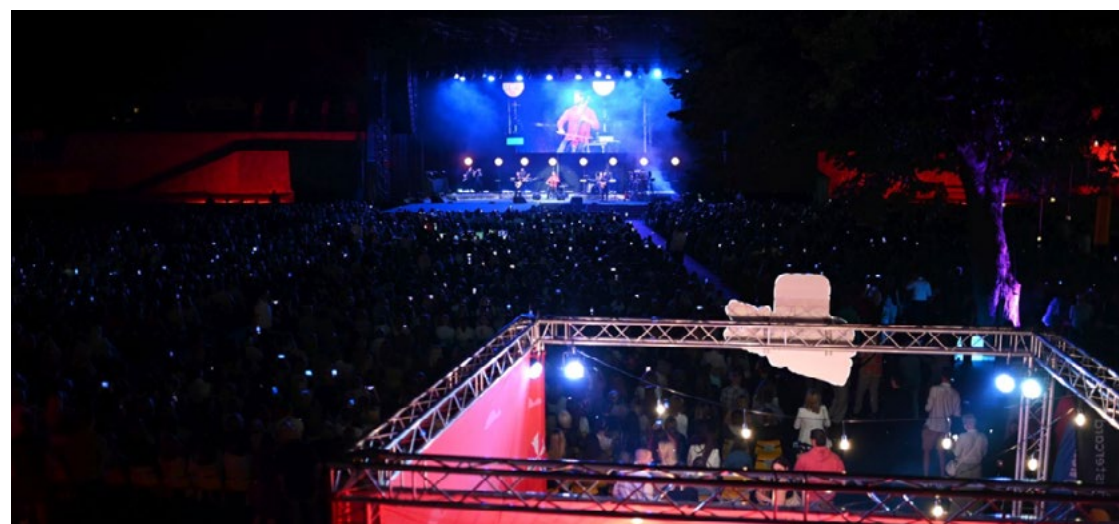

Kompanija m:tel podržala je grandiozan i nesvakidašnji događaj – godišnji koncert Univerziteta u Banjaluci, neobični spoj simfonijskog orkestra i DJ-ja.

Završetak nastave u akademskoj 2023/2024. godini i Svjetski dan muzike obilježeni su koncertom u Univerzitetskom gradu u Banjaluci, a pod nazivom „Poklon Republici”. Na koncertu je nastupilo oko 80 izvođača Simfonijskog orkestra Akademije umjetnosti Univerziteta u Banjaluci u saradnji sa Simfonijskim orkestrom Srpskog narodnog pozorišta Novi Sad.

Svakako, izvođenje numera „Losing It“, „Opus“ i „Knight of the Jaguar“, u nesvakidašnjem spoju simfonijskog orkestra i DJ-ja Mladena Tomića, koji ima svjetsku karijeru, oduševilo je sve prisutne na ljetnoj sceni Univerzitetskog grada.

BANJA LUKA FEST

Po mnogo čemu poseban godišnji događaj, spektakl koji je i ove godine tvrđavu Kastel u Banjaluci obojio najljepšim muzičkim bojama, održan je u julu 2024. godine.

Ponosni sponzor i ove manifestacije u gradu na Vrbasu je m:tel, a posjetioci su tokom trajanja „Banja Luka Festa“ mogli da uživaju u koncertima poput onih svjetski poznatog čeliste Hausera, rok velikana „Bijelog dugmeta“ i „Simfonije u dvoje“ – dueta u sastavu Jelena Tomašević i Ivan Bosiljčić.

Da se ova muzička manifestacija izdvaja od drugih po svom kvalitetu i izvođačima svjetskog glasa te da je banjalučka publika željno iščekuje svake godine, dokaz su rasprodate karte za neke koncerte i mjesec dana prije početka „Banja Luka Festa“.

FESTIVAL SRPSKOG FOLKLORA

Ansambel narodnih igara i pjesama „Veselin Masleša“ ove godine održao je deveti Festival srpskog folklora u Banjaluci.

Publika je ove godine imala priliku da prisustvuje koncertima kulturno-umjetničkih društava iz Banjaluke, Gradiške, Novog Grada te Toronta.

Kompanija m:tel i ove godine podržala je Festival srpskog folklora, pružajući podršku još jednoj manifestaciji koja njeguje tradiciju i kulturno nasljeđe.

OK FEST

Deseto, jubilarno izdanje „OK Festa“, održano je i ove godine uz prijateljsku podršku kompanije m:tel.

U programu su ovoga puta učestvovala brojna poznata imena muzičke scene regiona kao što su „Dža ili Bu“, „Zoster“, „Neno Belan & Fiumens“, „Bjesovi“, „Who See“, „Pero Defformero“, „Tamikrest“, „Atheist Rap“, „Eyesburn“, „Letu štuke“, „Parni valjak“,

„Nipplepeople“, „Svemirko“, „Ritam Nereda“, „Buč Kesidi“, Vojko V. i mnogi drugi. Ljubitelji elektronske muzike u toku tri dana festivala zabavljali su, između ostalih: Mladen Tomić, DJ Jock, Rezident DJ, Yakka, Nemax, Technasia...

Kompanija m:tel je tradicionalno svim posjetiocima festivala omogućila predah u m:tel Chill out zoni sa stanicama za punjenje telefona i besplatan Wi-Fi, kao i mnoštvo drugih zabavnih sadržaja.

FRESH WAVE FESTIVAL

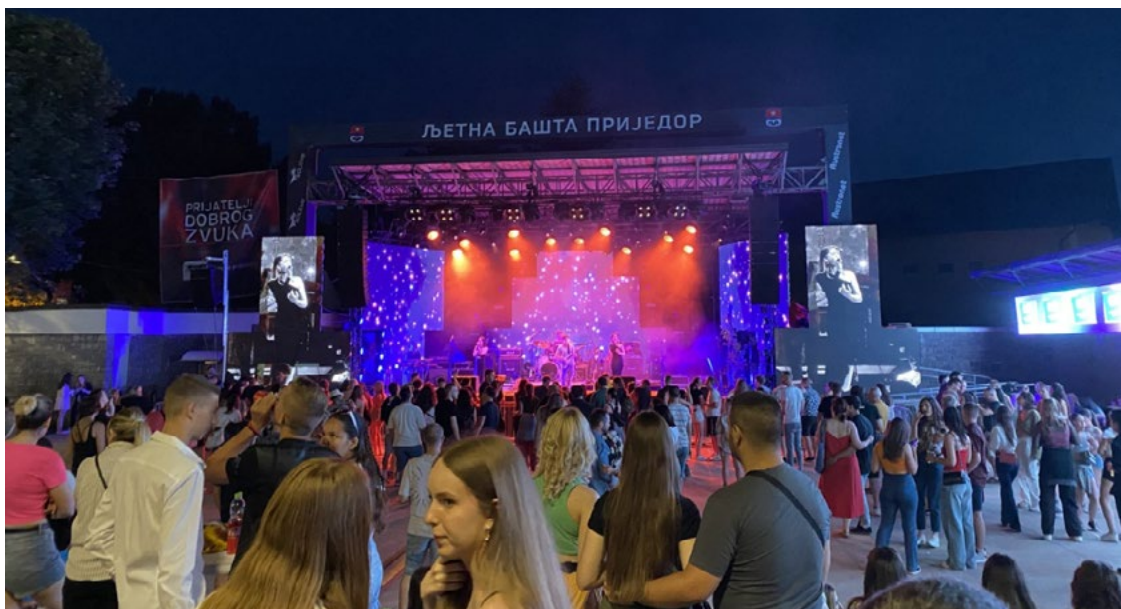

Još jedan uzbudljivi muzički događaj održan je u Banjaluci u avgustu, a uz podršku kompanije m:tel.

Na tvrđavi Kastel, u okviru „Freshwave“ festivala, koji je stekao reputaciju jednog od najvažnijih muzičkih događaja u regionu, nastupila su brojna poznata imena iz svijeta elektronske muzike.

Kompanija m:tel tradicionalno je svim posjetiocima festivala omogućila predah u m:tel Recharge zoni sa stanicama za punjenje telefona i karticama za mobilni net.

GARDEN FEST

Prijedorski muzički događaj – „Garden Fest“ i ove godine ugostio je neke od vodećih regionalnih zvijezda.

Prvu festivalsku noć otvorila je grupa „Sinhro“, a potom su na bini Ljetne bašte zasvirali Kralj Čačka, „Detour“, „Parni valjak“ i Mile Kekin. Drugi dan festivala posjetioci su mogli da uživaju u svirkama bendova „Plan B“, „Who See“, Grše, „Beogradski sindikat“ i „Mortal Komбат“.

I ove godine „Garden Fest“ održan je uz prijateljsku podršku kompanije m:tel.

BEERKA

Drugo izdanje festivala, koji je po mnogo čemu drugačiji od ostalih, svoja vrata otvorilo je 30. avgusta 2024. godine. Na istom mjestu, u Istočnom Sarajevu, ovaj festival postao je mjesto okupljanja svih koji vole dobru muziku, kvalitetno pivo i hranu, ali i misle o očuvanju prirode.

Kompanija m:tel je od samog početka prepoznala jedinstvenost ovakvog događaja na našim prostorima te dala svoju podršku njegovom održavanju prethodne, ali i ove godine.

Brojna poznata muzička imena, poput „Zostera“, „Crvene jabuke“, Vojka V., te Mileta Kekina, „Partibrejkersa“ i benda „Prti Bee Gee“, uljepšala su posljednje dane avgusta svim posjetiocima festivala.

U okviru Family Day-a, na ovom festivalu odigrana je i predstava „Nešto zeleno“, za koju su organizatori naglasili da nije samo predstava, nego je „to stav, to je revolucija razmišljanja o tome kako živimo, kako se odnosimo prema prirodi i šta možemo učiniti da je zaštitimo“.

BIJELO DUGME U TREBINJU

Nakon Banjaluke, u kojoj je od 4. do 6. jula, u okviru „Banja Luka Festa“, održan koncert „Bijelog dugmeta“, koncert ove grupe održan je i u Trebinju, čime su proslavili jubilarnih 50 godina na sceni.

Ovaj koncert je bio ne samo muzički događaj, već prava posveta jednom vremenu i generacijama koje su odrasle uz ritmove „Bijelog dugmeta“. Za Trebinje, koje je odabrano kao jedan od domaćina za proslavu ovog veličanstvenog jubileja, ovo je bila posebna čast. Trebinjci i stanovnici susjednih opština, kao i regiona, bili su u prilici da se prisjete legendarnih hitova te da razviju nova prijateljstva i zajedničke uspomene.

Organizaciju koncerta podržao je m:tel, upotpunjujući tako bogatu turističku ponudu ovog prostora.

ZAPOSLENI

Biti dio m:tel tima oduvijek nosi predznak odgovornosti, kako prema korisnicima, tako i prema zajednici, ali i prema zaposlenima i ljudima koji čine ovu kompaniju onim što ona jeste – lider na polju telekomunikacija u BiH.

Upravo zato, jun ove godine u m:tel-u bio je obilježen brigom o zaposlenima i njegovanju timskog duha. Avanturistička putovanja, koja su upriličena za ovu svrhu, imala su za cilj da osnaže ovaj veliki kolektiv, ali i razviju još veću odgovornost i osjećaj za potrebu očuvanja prirode.

Ove godine, grupe zaposlenih u m:tel-u boravile su na prelijepoj rijeci Tari, kao i u Visitor centru „Pecka“, a cilj ovog tim-bildinga bio je kako da osnaži međuljudske odnose, tako i odnos prema prirodi. Podsjetio je sve učesnike na to da i priroda i ljudi žele i trebaju isto – da se njeguju i čuvaju. A, nezaboravna iskustva u prirodi imaće priliku da dožive i druge grupe zaposlenih u m:tel-u.

Kompanija m:tel i na ovaj način želi da istakne važnost kako jačanja zadovoljstva svojih zaposlenih, tako i očuvanja prirode i brige za zajednicu.

SPORT

SPORTSKE IGRE MLADIH

Nakon što su se u ovogodišnjoj sezoni na sportskim terenima u BiH takmičila djeca i mladi iz 46 gradova i opština širom BiH te su proglašeni pobjednici državnog nivoa, održano je i veliko državno finale u Sarajevu, od 8. do 10. jula ove godine. Kompanija m:tel, kao sponzor velikih kulturnih i sportskih događaja, pruža prijateljsku podršku i Sportskim igrama, koje djeci i mladima nude fantastične sportske sadržaje i zdrav ambijent za druženje.

Krunom takmičenja, svečanom ceremonijom na splitskoj Rivi, zatvorena je 28. sezona Sportskih igara mladih, koja je ove godine u BiH, Srbiji, Hrvatskoj i Sloveniji okupila gotovo 330.000 takmičara.

Završnog dana ovogodišnje sezone, splitske Prokurative postale su teren za atraktivan revijalni turnir u igri „Između dvije vatre“, na kojem su se gosti Sportskih igara mladih prisjetili djetinjstva. Zajedno s mladim sportistima odigrali su poznatu igru, a događaj je okupio poznate ličnosti iz regije koje su, uz mnogo smijeha i zabave, ponovno doživjele radost igre iz djetinjstva.

Takođe, za nove ambasadore Sporskih igara mladih proglašeni su proslavljeni sportisti Aleksandar Kolarov i Šime Vrsaljko.

Sportske igre mladih najveća su sportsko-amaterska manifestacija u Evropi, koja je tokom 28 godina okupila više od tri miliona djece i mladih. Kroz partnerstvo sa Sportskim igrama mladih, m:tel još jednom potvrđuje svoju posvećenost društveno odgovornom poslovanju, podsticanju pozitivnih promjena u zajednici i stvaranju okruženja u kojem mladi imaju priliku da se razvijaju.

3×3 LIGA BOSNE I HERCEGOVINE

Na platou ispred Narodnog pozorišta Republike Srpske u Banjaluci održan je turnir u basketu 3×3 lige Bosne i Hercegovine, i to 26. godinu zaredom.

Banjalučani su ponovo imali priliku da uživaju u dobroj košarci i atraktivnim potezima koji su uvijek privlačili pažnju brojnih posjetilaca, a najboljim basketasima uručene su prigodne nagrade. Kompanija m:tel je i ove godine podržala turnir i već po tradiciji pomogla da se još jedna sportska manifestacija uvrsti u kalendar događaja koji promovišu zdrav sportski duh i druženje među sportistima iz svih krajeva regije.

LJETO NA JAHORINI

„FeJS festivalom“, koji je trajao od 28. do 30. juna, otvorena je ljetna turistička sezona na Jahorini, a posjetioci su mogli da uživaju u besplatnim sadržajima i brojnim novitetima koje pruža ova olimpijska ljepotica.

Na manifestaciji je bilo sadržaja za sve ukuse i uzraste. Posjetioci su uživali u šetnji, zabavnim aktivnostima u Family zoni i m:tel kutku, lokalnoj gastronomskoj ponudi i degustacijama jela i pića, muzičkim koncertima, besplatnoj panoramskoj vožnji gondolom te takmičenju u savladavanju poligona.

Početak jula održan je i „Termagbike maraton“, brdska biciklistička vožnja, na kojoj su priliku da nastupe imali rekreativci i takmičari. I na ovoj manifestaciji posjetioci su mogli da uživaju u m:tel kutku sa različitim zabavnim sadržajima za cijelu porodicu.

Ovoga ljeta održan je i 10. „Jahorina Ultra Trail“, koji su svi ljubitelji trail trčanja sa nestrpljenjem očekivali cijelu godinu. Najveće takmičenje ove vrste u Bosni i Hercegovini, za profesionalne i rekreativne trkače, održava se na stazama različitih dužina, u netaknutoj i veličanstvenoj prirodi. U trci je učestvovalo 6.000 ljubitelja trčanja, a manifestacija je okupila 30 zemalja i 5.000 takmičara. Pobjednici ultra trke ove godine bili su Slovenci Anže Sobočanin i Martina Klančnik Potrč.

Kompanija m:tel već dugi niz godina podržava sport i aktivno ulaže u njegov razvoj, zato ne čudi činjenica da ime kompanije s ponosom stoji i uz ovaj značajni sportski događaj.

KOMUNIKACIJA BUDUĆNOSTI

Zasigurno će biti još brža, efikasnija i povezanija, zahvaljujući nekim od tehnologija koje predstavljamo u redovima koji slijede...

PIŠE:

IRMA AHMETSPAHIĆ

Komunikacija se uvijek mijenja ciklično. Do tog zaključka dolazimo prateći tehnološki napredak koji nam je u posljednjoj deceniji donio niz novih načina povezivanja, možda više na sreću nego na žalost. Od pisama i telegrama, preko telefonskih i video-poziva, stigli smo do digitalnog pisanja – četova, moderne verzije prepiske koja sve više zamjenjuje telefonske razgovore.

Telefoni su danas pretežno postali alati za snimanje i dijeljenje sadržaja onlajn, dok algoritmi društvenih mreža favorizuju video-format, gurajući vizuelnu komunikaciju u prvi plan. Najnovija platforma X, prethodno poznata kao Twitter, prognozira uvođenje video-formata, putem kojeg će se moći profitirati kao i na YouTube-u, što znači da će na skoro svakoj platformi dominirati video. Ako uzmemo u obzir da je danas skoro pa nezamislivo živjeti bez mobilnog uređaja, to i ne zvuči loše.

Da li to znači da će video u nekoj novoj budućnosti prerasti u nešto još naprednije? Jedno je sigurno: ovakav način komunikacije spojio je dva kraja svijeta u trenutnu, živu razmjenu misli.

Shodno tome, donosimo predviđanja kako će tehnološka revolucija u budućnosti oblikovati komunikaciju, koja će svakako biti još brža, efikasnija i povezanija. Pitanje je samo na koje sve načine, odnosno zahvaljujući kojim tehnologijama; od holograma i pametnih, prenosivih uređaja, do misli, kao sredstva komunikacije.

Vizuelna komunikacija

Vizuelni elementi igraju ključnu ulogu u našem svakodnevnom komuniciranju s obzirom na to da 55% komunikacije zavisi od govora tijela, kontakta očima i gestikulacije. Upravo zato, „face to face“ susreti ostaju preferirani način razgovora, omogućavajući nam da se najbolje razumijemo.

Hologrami i proširena stvarnost

Jedno od najuzbudljivijih predviđanja odnosi se upravo na upotrebu holograma i proširene stvarnosti (AR), što znači da ćemo sagovornika moći vidjeti u njegovoj stvarnoj veličini. AR i VR su podložni integrisanju u mobilne uređaje, koji će postati ključni alati za omogućavanje napredne komunikacije u pokretu, a na trenutno potpuno fiktivan način. Nije isključeno ni to

da će ovaj napredak omogućiti i fizički kontakt među osobama koje se uopšte ne nalaze u istoj prostoriji. Kao da se javiš na telefon, ali dobiješ osobu u stvarnoj veličini ispred sebe.

Tehnologije kao što je Microsoft HoloLens već eksperimentišu sa ovim konceptom, omogućavajući korisnicima interakciju s hologramima u stvarnom vremenu. Studija koju je sprovedla kompanija Ericsson predviđa da će AR i VR uređaji postati dostupniji i integrisani u svakodnevne komunikacijske alate do kraja ove decenije, odnosno 2030. godine.

Napredniji virtuelni asistenti

Virtuelni asistenti kao što su Siri, Alexa i Google Assistant već su u širokoj upotrebi za mini-zadatke putem mobilnih uređaja, ali ono što nas čeka u budućnosti prevazilazi njihove trenutne mogućnosti. ChatGPT je javnosti pušten na korištenje prije nepune dvije godine i koliko god smo njegove mogućnosti testirali u raznim svrhama, još nismo svjesni da je ovo tek blago začće AI-ja. Već je ukorijenjen u funkcionisanje brojnih poslovnih procesa i potpune personalizacije korisničkog iskustva.

Mobilni telefoni će postati centralna platforma za napredne AI asistente, koji će biti uvijek dostupni i pružati sveobuhvatnu podršku korisnicima u svakom trenutku. Budući AI asistenti neće samo pomagati u svakodnevnim zadacima, već će moći da vode kompleksne poslovne sastanke, analiziraju podatke u realnom vremenu i prepoznaju emocionalne nijanse u razgovorima. To znači da će, uz prepoznavanje našeg emotivnog stanja, djelovati kao naši asistenti u rješavanju poslovnih ili čak privatnih zadataka.

Komunikacija mozga i kompjutera

Jedna od najuzbudljivijih i najfuturističnijih tehnologija je interfejs mozak–računar (BCI). Ova tehnologija omogućava direktnu komunikaciju između mozga i računara, bez potrebe za fizičkim interfejsom. To ne znači da BCI tehnologija neće omogućiti korisnicima da kontrolišu i svoje mobilne uređaje kroz misli.

Overtinkeri, ostanite na oprezu. U svemu ovome čekali smo da se spomene Elon Musk, ime budućnosti i sadašnjosti kada su u pitanju profitabilne tehnološke promjene. Kompanija Neuralink, koju je osnovao upravo Musk, već radi na razvoju implantata koji omogućavaju korisnicima da kontrolišu uređaje svojim mislima. BCI tehnologija ima ogroman potencijal u medicini, ali bi mogla promijeniti i način na koji komuniciramo, omogućavajući nam da prenesemo misli sa mozga na uređaje.

Svi ćemo se nekad (spo)razumjeti pametno

Gotovo da nema osobe na planeti koja nije koristila Google Translate ili druge veb-ekstenzije i mobilne aplikacije za prevođenje sa stranih jezika ili na njih. Translejeri su uznapredovali dovoljno da se sada možemo i osloniti na valjanost prevedenog, ali u narednih 5-10 godina očekuje se drastična razlika, utoliko da će se preciznost moći ukombinovati sa pametnim uređajima, poput Apple satova ili Google pametnih naočala, ako opet

zažive. Kako su takvi uređaji svakako spojeni na mobilne telefone, oni će omogućiti trenutne prevode u realnom vremenu, čineći mobilni telefon ključnim alatom za međujezičko sporazumijevanje bez problema.

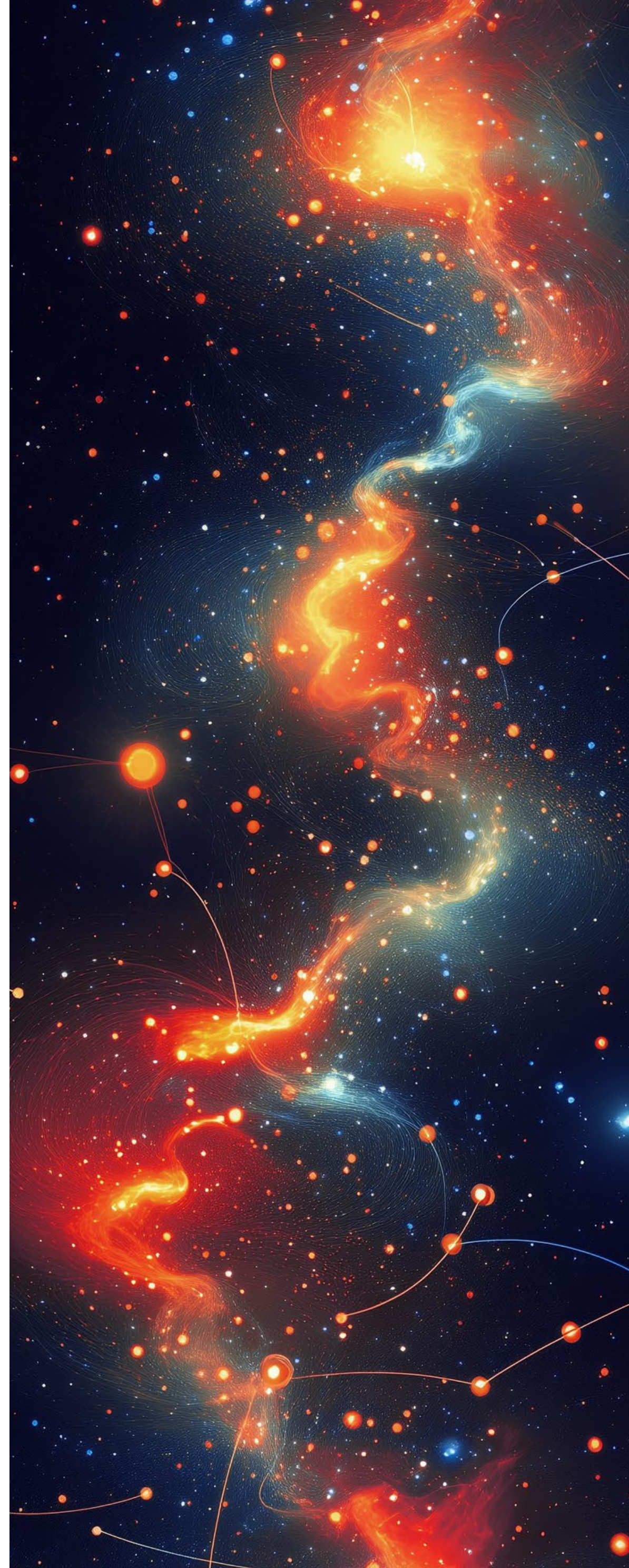
Zamislite situaciju u kojoj vaš mobilni uređaj sluša osobu koja govori na stranom jeziku i automatski prevodi njene riječi na vaš maternji jezik i obrnuto. Zvuči kao da bi jezičke barijere mogle ostati stvar prošlosti.

Prvi eksperimenti sa kvantnom komunikacijom

Kvantna komunikacija obećava revoluciju u sigurnosti prenosa podataka. Kineski satelit „Micius“ već je uspješno sproveo kvantne komunikacione eksperimente, pokazujući mogućnost apsolutno sigurnih veza. Ove mreže koriste principe kvantne mehanike za osiguravanje podataka, što ih čini gotovo nemogućim za hakovanje. Mobilni uređaji mogli bi postati ključni alati za pristupanje ovim kvantnim mrežama, osiguravajući podatke u pokretu i omogućavajući individualnim korisnicima sigurnu komunikaciju na potpuno novom nivou.

Kvantna komunikacija obećava neprobojnu sigurnost, jer svaki pokušaj prislušivanja mijenja kvantno stanje signala i može biti odmah detektovan. To se čini kao temelj za buduću globalnu kvantnu mrežu koja bi mogla revolucionalizovati sigurnu komunikaciju i enkripciju podataka.

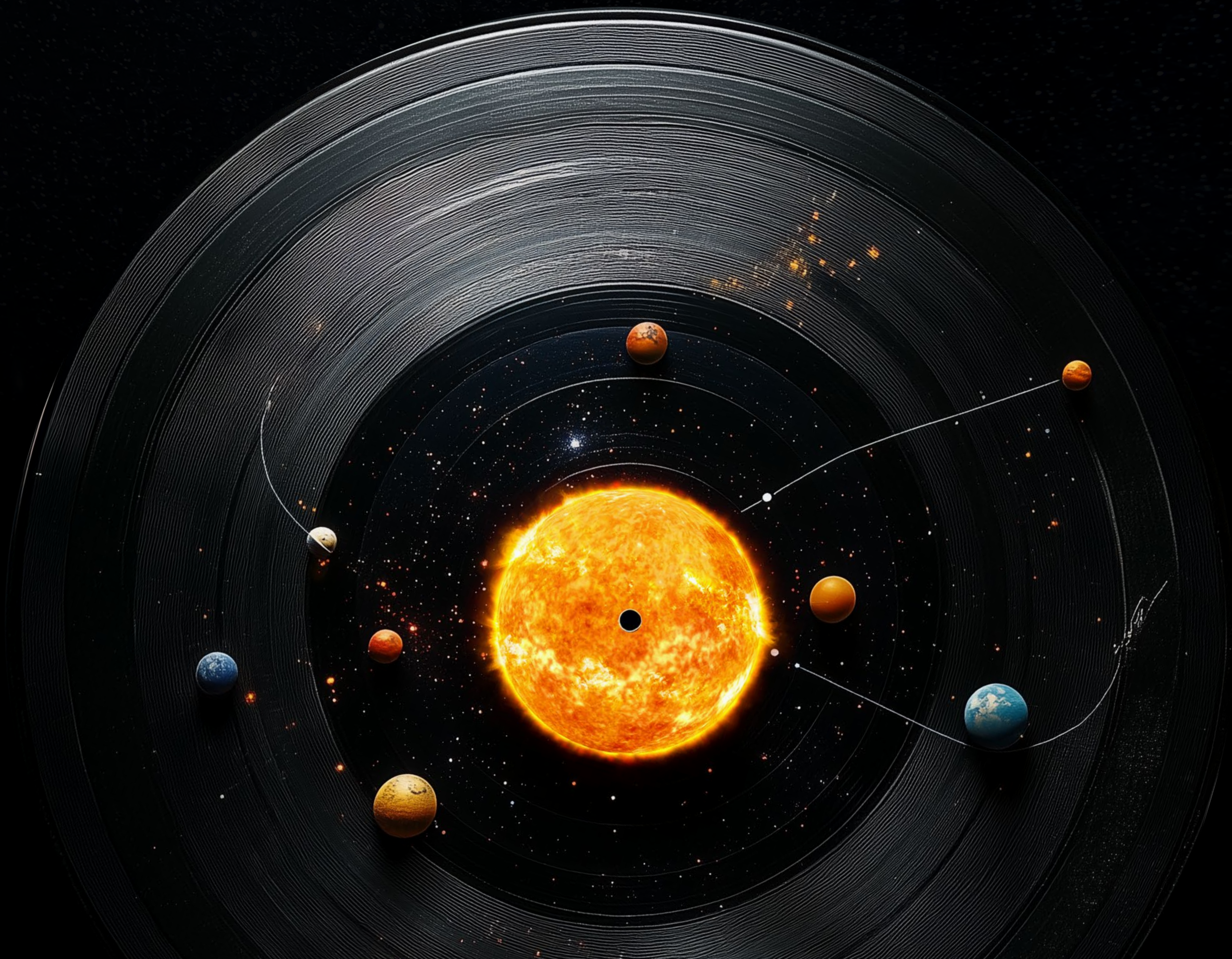
Ipak, budućnost uvodi promjene toliko brzo da ih jedva stižemo ispratiti. Dok se radujemo prednostima koje donosi budućnost komunikacije, moramo biti svjesni i odgovorni u pogledu etičkih, privatnih i sigurnosnih implikacija novosvijeta. Samo na taj način možemo osigurati da napredak bude zaista u službi čovjeka – jer ono što je nekada bila fikcija, sada je nadomak ruke da postane stvarnost. Naša stvarnost.

ŠTA SLUŠA SVEMIR

Kao pozornica za muzička djela, svemir „se upoznao“ sa grupom „The Beatles“, Čakom Berijem, Dejvidom Bouvijem, ali i sa Betovenom

PIŠE:
GORANA JOVIĆ

- Svemir, bez sumnje, ostaje najtajanstvenije prostranstvo koje poznajemo, a ljudska kreativnost i umjetnost neprekidno pronalaze načine da se šire izvan granica Zemlje.
- Od prvih muzičkih poruka poslatih u kosmos do savremenih pokušaja povezivanja sa svemirom kroz muziku, ovaj fenomen pokazuje kako umjetnost može preći granice i nadahnuti nas u najneobičnijim okolnostima.
- Prvo emitovanje muzike u svemir dogodilo se u decembru 1965. godine, kada je radio-stanica iz Hjustona prenijela muziku posadi svemirske letjelice „Gemini 7“ dok je orbitirala oko Zemlje. Astronauti su odabrali klasičnu muziku, konkretno Betovenovu „Šestu simfoniju“. Na manje uzvišenoj noti, poslata je i pjesma „I Saw Mommy Kissing Santa Claus“, na zahtjev 12-godišnje kćerke astronauta Džima Lavela – koja je željela da tata bude kod kuće za Božić, a pjesma je bila suptilan nagovještaj šta bi moglo da se dogodi ako se ne vrati na vrijeme.
- Jedan od najuzbudljivijih trenutaka u istoriji svemirskih istraživanja dogodio se 2008. godine, kada je NASA poslala pjesmu „Across the Universe“ grupe „The Beatles“ direktno u svemir. Ova pjesma trenutno putuje ka zvijezdi Polaris brzinom od 186.000 milja u sekundi, simbolizujući početak novog doba komunikacije sa planetama širom univerzuma.
- Međutim „The Beatles“ nisu jedini muzičari koji su koristili svemir kao pozornicu za svoju muziku. Astronaut Kris Hedfeld je 2013. godine postao prvi astronaut koji je snimio i poslao video iz svemirske stanice izvodeći pjesmu „Space Oddity“ Dejvida Bouvija. Hedfeld, lebdeći u stanju nulte gravitacije, pokazao je kako muzika može povezati ljudske emocije i iskustva, čak i u ekstremnim uslovima svemira.
- Pored njih, postoji niz drugih muzičkih eksperimenata koji su prešli granice naše planete. Na primjer, 1977. godine, sonda „Voyager 1“ nosila je zlatnu LP ploču sa odabranim muzičkim djelima, uključujući pjesmu Čaka Berija „Johnny B. Goode“. Ova ploča, dio misije „Voyager“, predstavljala je pokušaj slanja primjera ljudske kulture u duboki svemir.
- U novije vrijeme, pjesme su poslate na Saturnov mjesec Titan putem evropske sonde „Huygens“, dok su umjetnički projekti poput Vangelisove „Mythodee“ korišteni za zvučnu podlogu NASA-inog istraživanja Marsa. Takođe, poznati muzičar Žan Mišel Žar bio je naručen da komponuje solo na saksofonu za astronauta Rona Maknera, koji je, nažalost, poginuo u nesreći sa spejs šatlom „Challenger“ 1986. godine.
- Muzika nije samo način izražavanja, već i način povezivanja sa svemirom i spoznavanja našeg mjesta u njemu. Bilo da je riječ o pjesmama poslatim u svemir ili o muzičkim izvedbama koje se odvijaju u orbiti, muzika pokazuje kako ljudska kreativnost može nadmašiti fizičke i emotivne granice, inspirisati istraživanje nepoznatog i otvoriti nova poglavlja u našem razumijevanju svemira.

U SUSRET PRVIM OLIMPIJSKIM eSport IGRAMA

PIŠE:
LANA OSTOJIĆ

*Već iduće godine trebalo bi da
nam bude jasno šta donosi spoj
tradicionalnih vrijednosti olimpizma
i modernih digitalnih mogućnosti i
izazova*

Ako je neko i dalje bio u nedoumici da li je eSport zaista sport, jednim potezom i to je riješeno...

Naime, odlukom Međunarodnog olimpijskog komiteta (MOK) iz 2024. godine, eSport je konačno dobio svoje mjesto na globalnoj sportskoj sceni. Ovaj potez dolazi nakon višegodišnjih debata o tome da li video-igre treba da budu dio Olimpijskih igara (OI), s obzirom na sve veći uticaj i popularnost eSporta širom svijeta.

Prve zvanične Olimpijske eSportske igre, koje će biti održane 2025. godine u Saudijskoj Arabiji, donose prekretnicu u svijet digitalnog sporta. Istovremeno, povlače i brojna pitanja, ali i očekivanja o tome kako će se ove igre uklopiti u tradiciju Olimpijskih igara i kakav će uticaj imati na budućnost sporta.

Jedno je ipak jasno – ukoliko iduće godine sve bude onako kako je nedavno i zvanično najavljeno, prve Olimpijske eSport igre dočaraće kako je zamišljeno da izgleda taj spoj tradicionalnih vrijednosti olimpizma i modernih digitalnih mogućnosti i izazova.

Trenutno, realizacija kvalifikacionih procesa za učesnike je već započela, a planiranje izgleda i organizacije lokacija gdje će se igre održavati takođe je u toku. MOK aktivno pregovara o uključivanju nekih od najpopularnijih video-igara u takmičarski program, a među potencijalnim disciplinama nalaze se League of Legends, Street Fighter i Rocket League. Ove igre već su postale globalni fenomeni sa milionima fanova i profesionalnih igrača, čije bi učešće na Olimpijskim igrama moglo dodatno podići profil eSporta.

Međutim, postoje i kontroverze u vezi s izborom Saudijske Arabije kao domaćina prvih Olimpijskih eSportskih igara. Naime, ova odluka izazvala je kritike zbog političkog i društvenog konteksta u zemlji, posebno u vezi sa pitanjima ljudskih prava, rodne ravnopravnosti i slobode izražavanja. Uprkos ovim izazovima, MOK brani svoju odluku, naglašavajući da će saradnja sa Saudijskom Arabijom omogućiti inkluzivnost i poštovanje olimpijskih vrijednosti tokom ovih igara.

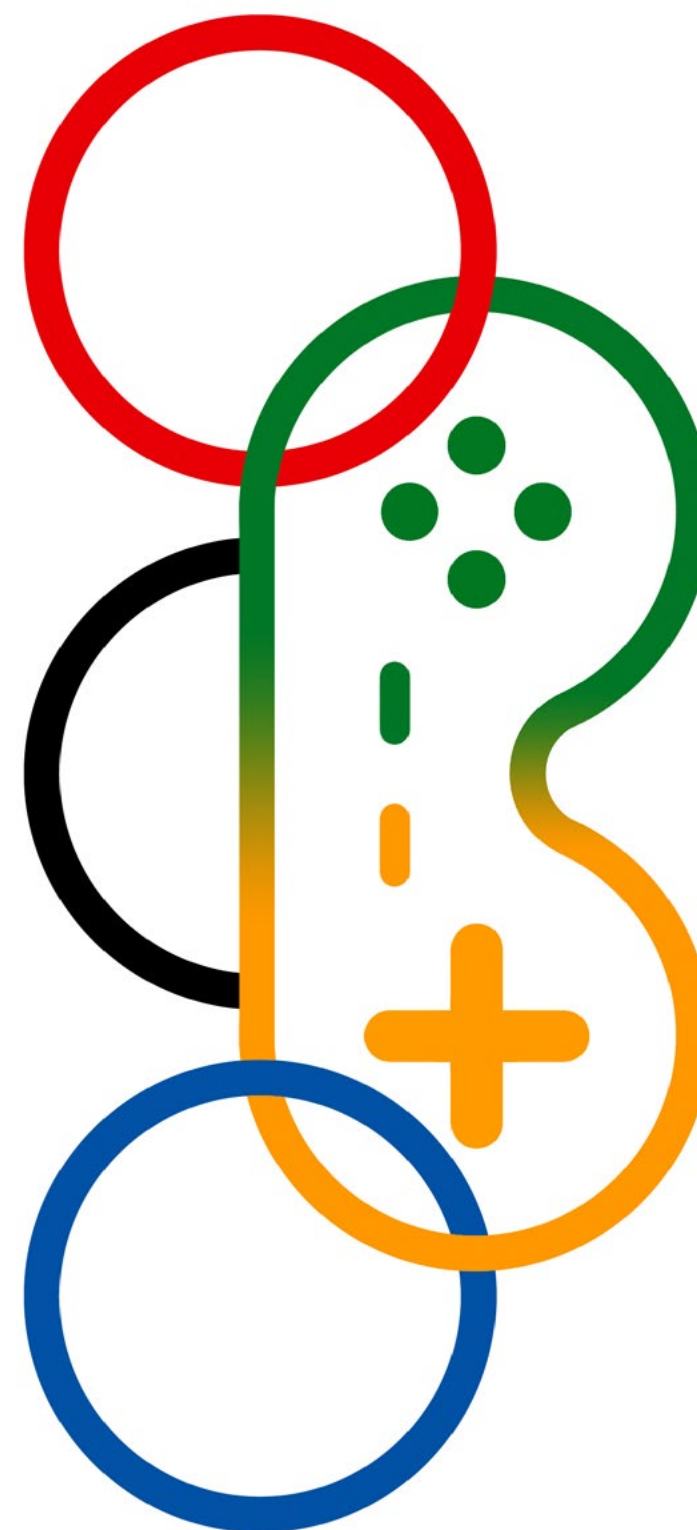
„U Saudijskoj Arabiji eSport već ima bogatu prošlost, uzbuđljivu sadašnjost i budućnost koja obećava. A razlog

za to je isti razlog zašto ulažemo u sve sportove – naši mladi ljudi“, istakao je nedavno princ Abdulaziz bin Turki el Faisal, ministar sporta i predsjednik Olimpijskog i Paraolimpijskog odbora Saudijske Arabije.

Očekuje se da će ovaj događaj privući ogromnu pažnju globalne publike, a s obzirom na rastuću popularnost eSporta, mogao bi značajno uticati na budućnost Olimpijskog pokreta i sporta uopšte. Jedan od ključnih ciljeva ovih igara je privući mlađu publiku i popularizovati OI među novim generacijama, koje sve više vremena provode u digitalnim svjetovima.

Pitanje koje ostaje otvoreno jeste hoće li zajednica gejmera prihvatiti Olimpijske igre kao relevantnu platformu za eSport ili će se i dalje okretati već ustanovljenim turnirima i ligama koje je izgradila sama industrija igara. Sa druge strane, format takmičenja pod nacionalnim zastavama unosi novi nivo takmičarskog duha, što bi moglo dodatno motivisati eSportiste i fanove.

Kako je 2025. iza ćoška, uskoro bi sve to moglo biti razjašnjeno.

Mnogi stručnjaci predviđaju da će AI radikalno transformisati način na koji učimo i podučavamo

PIŠE:
GORANA JOVIĆ

Vještačka inteligencija (AI) sve više utiče na svijet oko nas, uvodeći nas u eru u kojoj se granice između ljudi i tehnologije sve više zamagljuju, u svim sferama života.

Otuda i (realno) pitanje kako će njen ubrzan razvoj uticati na obrazovni sistem. Da li će škole, kakve danas poznajemo, uspjeti da se prilagode ovim promjenama? I, ako hoće, kako će izgledati obrazovanje budućnosti?

Mnogi stručnjaci predviđaju da će AI radikalno transformisati način na koji učimo i podučavamo.

Personalizovano učenje, prilagođeno potrebama svakog pojedinca, moglo bi postati standard, dok bi tradicionalni elementi obrazovanja, kao što su učionice, ocjene i školski raspored, postali stvar prošlosti.

Međutim, sa ovim predviđanjima dolaze i mnogi izazovi koje će obrazovni sistem morati da prevaziđe kako bi ostao relevantan u novom, digitalnom dobu.

Personalizovano učenje

Jedna od ključnih prednosti integracije AI u obrazovni sistem svakako je mogućnost kreiranja personalizovanih metoda učenja za svakog učenika. Zahvaljujući sofisticiranim algoritmima, AI može analizirati individualne potencijale, nedostatke i interese učenika, omogućavajući nastavnicima da prilagode nastavni plan i program na način koji najbolje odgovara svakom djetetu.

Interaktivna iskustva

U posljednje vrijeme mnogo se govori i o interaktivnim i imerzivnim obrazovnim procesima, a sve, naravno, kroz prizmu modernih tehnologija.

Edukativan softver i prilagođene aplikacije učenje čine dinamičnijim i zanimljivijim. Tu je i praksa, o kojoj se i kod nas mnogo govori, a koja, nažalost, najčešće nije toliko prisutna u obrazovnim procesima. Tu bi veliku ulogu mogle odigrati virtuelna realnost i simulacija, koje su dopadljiviji način usvajanja novih znanja, a samim tim i efektivniji.

Dinamika u odnosima

Ma kakva budućnost škola bila, malo je vjerovatno da će bilo koja napredna tehnologija u potpunosti zamijeniti tradicionalni odnos nastavnik–učenik.

Iako AI može značajno olakšati proces učenja, važno je da ne postane zamjena za ljudski faktor u obrazovanju. Nastavnici imaju ključnu ulogu u oblikovanju karaktera i ličnosti učenika, pa napredne tehnologije posmatramo kao podršku, a ne kao zamjenu za taj proces.

Istina, pravi izazov biće pronaći ravnotežu između tehnološki vođenog učenja i održavanja topline i interakcije koja dolazi iz direktnog odnosa između nastavnika i učenika.

Etička razmatranja

Ovdje je svakako veoma važno i pitanje etičkih izazova, ako u obzir uzmemo zaštitu privatnosti i sigurnost podataka. Prikupljanje i analiza podataka o učenicima radi personalizacije obrazovnog procesa moraće se sprovoditi uz strogo poštovanje propisa o privatnosti. Važno je osigurati da se podaci koriste isključivo u obrazovne svrhe, bez ugrožavanja prava i privatnosti učenika.

Omogućen pristup

Kada govorimo o školama budućnosti, značajan izazov je svakako pristupačnost alata i platformi podržanih modernim tehnologijama. Da bi tehnologija bila inkluzivna, potrebno je obezbijediti jednake mogućnosti za sve, bez obzira na socioekonomski status ili lokaciju.

m:tel je prepoznao značaj jednakih mogućnosti u obrazovnom sistemu, prvenstveno kada govorimo o dostupnosti samog interneta. U ovoj kompaniji su, kroz nastojanja da internet stigne u sve obrazovne ustanove u Republici Srpskoj otišli korak dalje, na način da cijeli taj proces od samog početka nosi prefiks „siguran“.

U pitanju je projekat kojim, u saradnji sa Ministarstvom prosvjete i kulture RS, Siguran NET stiže u sve osnovne i srednje škole u RS, čime će djeca biti zaštićena od štetnog sadržaja, a vrijeme u školi biće efektivno usmjereno i iskorišteno za vaspitno–obrazovni proces.

Možda još ne znamo kakve će u potpunosti biti škole budućnosti na ovim prostorima i u kojoj mjeri će uspjeti da odgovore na sve izazove koje vrijeme nosi, ali jedno je sigurno – obrazovni sistem će u kompaniji m:tel uvijek imati prijatelja i podršku u svim segmentima koji se tiču dostupnosti sigurnog interneta i modernih tehnologija koje pospješuju procese učenja i vaspitanja.

10 NAJBOLJIH TEHNOLOGIJA U RAZVOJU

One imaju moć da poboljšaju našu svakodnevicu, naročito ako uzmemo u obzir moderne izazove poput klimatskih promjena ili održivog razvoja

PIŠE:
LANA OSTOJIĆ

Svjetski ekonomski forum (WEF) nedavno je predstavio listu 10 najsavremenijih tehnologija u razvoju koje bi mogle igrati ključnu ulogu u rješavanju globalnih problema.

Ove tehnologije ne samo da obećavaju da će poboljšati našu svakodnevicu, već imaju i potencijal da transformišu načine na koje se suočavamo sa modernim izazovima poput klimatskih promjena, globalnog zdravlja i održivog razvoja.

Mada je vještačka inteligencija (AI) dominirala naslovnica ova godine, ona nije jedina inovacija koja ima potencijal da oblikuje našu budućnost.

Ovo je top 10 tehnologija u razvoju koje je WEF izdvojio:

1. AI za naučna otkrića

Vjerovatno ne treba posebno naglašavati da je vještačka inteligencija sve važniji alat u procesu naučnih otkrića, pružajući nove načine za ubrzavanje istraživanja i rješavanje složenih problema.

Ova tehnologija ne samo da ubrzava proces istraživanja, već takođe smanjuje troškove i rizik, čineći naučna otkrića dostupnijim i efikasnijim. Tako AI za naučna otkrića predstavlja budućnost istraživanja i razvoja, stvarajući prostor u kojem će mašine i naučnici raditi zajedno na rješavanju najvažnijih izazova čovječanstva.

2. Tehnologije za poboljšanje privatnosti

S obzirom na sve veću prisutnost AI-ja u našim životima i pitanje zaštite privatnosti postaje sve važnije. Kako pomiriti te dvije podjednako važne stavke?

Odgovor je – tehnologije za poboljšanje privatnosti koje se razvijaju kao odgovor na potrebu za sigurnijom obradom i razmjenom osjetljivih podataka.

Jedan od najistaknutijih primjera su sintetički podaci. Ova tehnologija omogućava stvaranje novih, vještački kreiranih podataka koji imaju iste osobine kao stvarni, ali ne otkrivaju informacije o pojedincima ili grupama. Sintetički podaci omogućavaju istraživačima i kompanijama da dijele informacije i razvijaju AI modele bez ugrožavanja privatnosti korisnika.

3. Rekonfigurabilne inteligentne površine

Iako na prvu zvuči dosta komplikovano, u pitanju je napredna tehnologija i te kako primjenjiva u svakodnevnom životu, već danas.

Naime, rekonfigurabilne inteligentne površine omogućavaju običnim površinama, kao što su zidovi ili prozori, da kontrolišu i usmjeravaju bežične signale. Sve to funkcioniše zahvaljujući specijalnim materijalima ili nanoantena koje mogu kontrolisati prolazak radio-talasa. Tako, recimo, zidovi mogu precizno usmjeravati bežične signale unutar zgrade, poboljšavajući kvalitet mreže i smanjujući energetske potrošnje.

4. Sistemi platformi na velikim visinama

Sistemi platformi na velikim visinama (High Altitude Platform Systems – HAPS) predstavljaju tehnologiju koja koristi platforme koje se nalaze visoko u atmosferi (oko 20 km iznad Zemlje) za obezbjeđivanje širokopojasne veze u udaljenim i teško dostupnim područjima.

Ove platforme mogu biti baloni, vazdušni brodovi ili avioni, koji pružaju stabilnu i pouzdanu povezanost, često bolju od tradicionalnih zemaljskih tornjeva ili satelita. HAPS sistemi omogućavaju stabilnu internet konekciju u područjima koja su inače teško dostupna, kao što su ruralna područja ili regioni pogođeni prirodnim katastrofama.

WEF procjenjuje da HAPS sistemi imaju potencijal da omoguće pristup internetu za više od 2,6 milijardi ljudi u 100 zemalja, otvarajući nove mogućnosti za obrazovanje i ekonomski rast. Pored toga, ovi sistemi mogu pružiti podršku u hitnim situacijama, kada brzo uspostavljanje komunikacije može biti od presudnog značaja.

5. Integrisano otkrivanje i komunikacija (ISAC)

Istovremeno prikupljanje i slanje podataka? Da, moguće je, zahvaljujući ISAC tehnologiji koja senzore i komunikacione uređaje kombinuje u jedan sistem.

ISAC sistemi omogućavaju precizno praćenje promjena u okruženju, prikupljaju podatke kao što su promjene u kvalitetu vazduha ili vode i istovremeno prenose te podatke u realnom vremenu.

Jasno je da će ova tehnologija u budućnosti lako pronaći svoje mjesto u situacijama gdje je potrebno brzo reagovanje na promjene u životnoj sredini ili infrastrukturi.

6. Imerzivna tehnologija za izgrađeni svijet

Imerzivna tehnologija, koja obuhvata virtuelnu stvarnost (VR), proširenu stvarnost (AR) i mješovitu stvarnost (MR), zajedno sa naprednim AI-jem i računarstvom, pruža nove mogućnosti za planiranje, dizajn i izgradnju. Ove tehnologije omogućavaju stvaranje „digitalnih blizanaca“ – virtuelnih kopija stvarnih objekata ili cijelih gradova – koji se mogu koristiti za simulaciju i analizu različitih scenarija prije nego što se preduzmu stvarni građevinski radovi.

7. Elastokalorija

Primjena elastokalorije mogla bi da bude revolucionarna u industrijama rashladnih uređaja, klimatizacije i transporta.

Elastokalorija se odnosi na tehnologiju hlađenja koja koristi specijalne materijale koji apsorbuju ili oslobađaju toplotu na osnovu mehaničkih promjena. Samim tim, energetski su efikasniji i ekološki prihvatljiviji ili, jednostavnije rečeno, atraktivni za primjenu u budućnosti.

8. Mikrobi koji hvataju ugljenik

U pitanju je tehnologija koja će pospješiti borbu sa klimatskim promjenama. Naime, mikrobi koji hvataju ugljenik predstavljaju važan korak ka smanjenju emisija CO₂, jer koriste biološke procese da uklone ugljen-dioksid iz atmosfere i pretvore ga u korisne proizvode.

Ova tehnologija ima ogroman potencijal za primjenu u industrijama koje emituju velike količine CO₂, kao što su energetski sektor i poljoprivreda. Njenom upotrebom moguće je smanjiti emisije stakleničkih gasova i doprinijeti održivijoj budućnosti.

9. Alternativna proteinska hrana

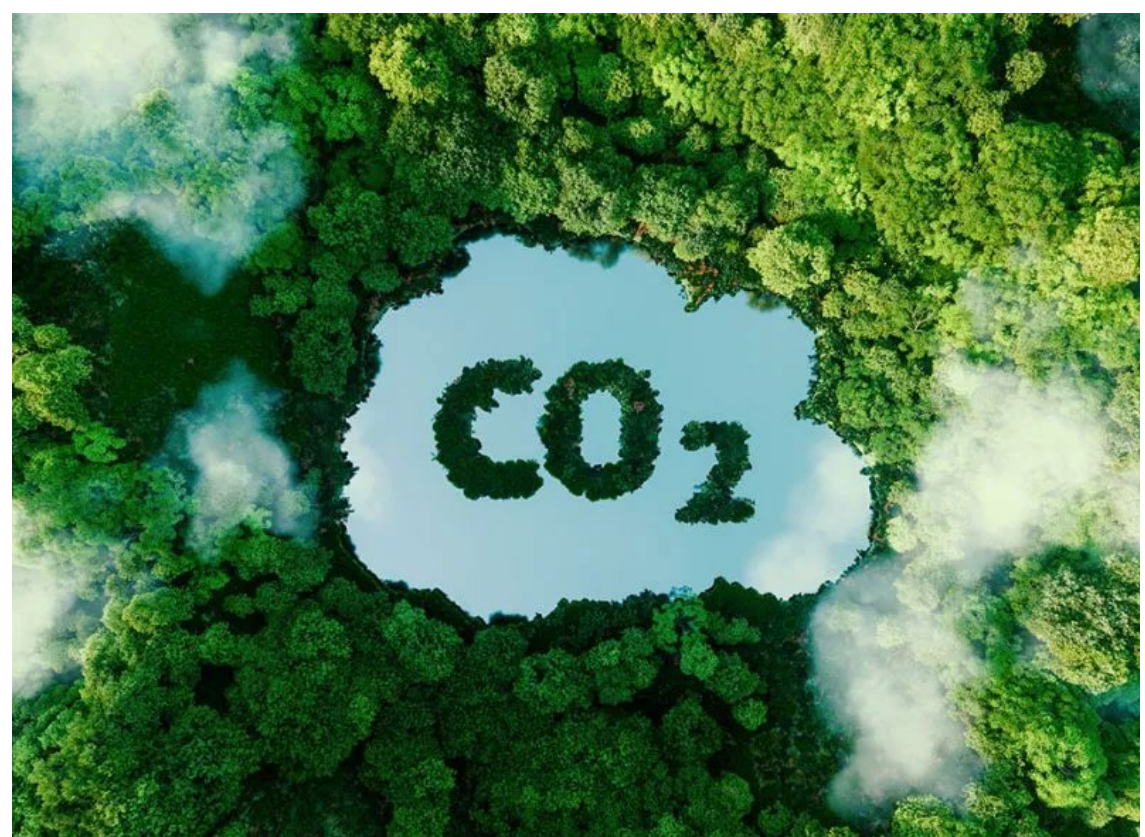
Kako obezbijediti dovoljno hrane za rastuću svjetsku populaciju, a istovremeno smanjiti negativan uticaj prehrambene industrije na okolinu?

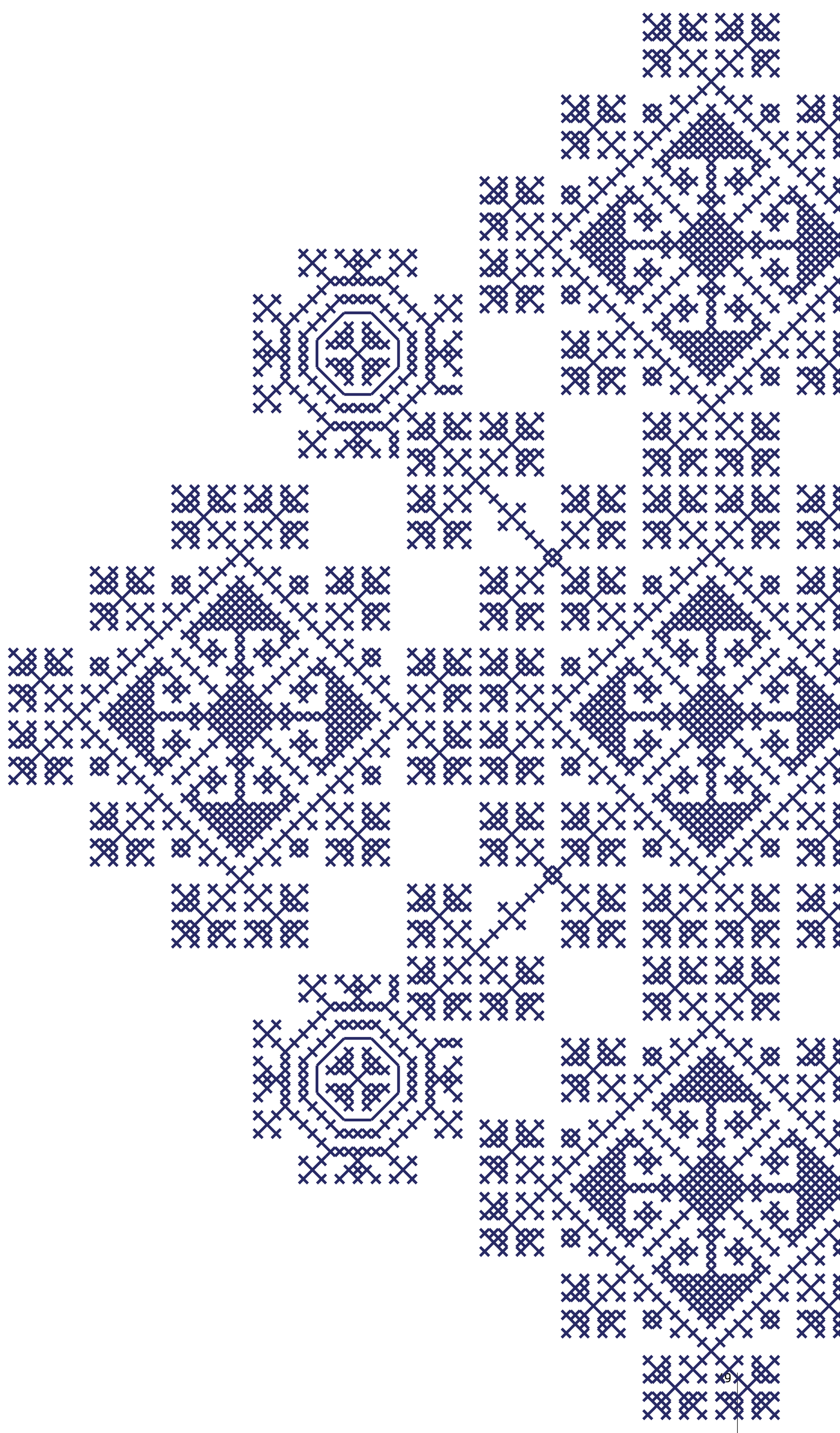
Jedno od rješenja su alternativna proteinska hrana, odnosno proteini dobijeni iz jednoćelijskih organizama, poput algi, koji predstavljaju održiviju alternativu u odnosu na tradicionalnu stočnu hranu. To znači da podrazumijevaju i znatno manje upotrebe zemlje, vode i energije u poređenju sa tradicionalnim uzgojem stoke.

10. Genomika transplantacije organa

Hronični nedostatak donorskih organa na globalnom nivou mogao bi biti riješen upravo ovom naprednom tehnologijom.

Genomika transplantacije organa donosi veliki napredak u medicini, a predstavlja „prilagođavanje“ donorskih organa. Na taj način se smanjuje mogućnost da tijelo primaoca odbaci novi organ. Istovremeno govorimo i o personalizovanijem liječenju, odnosno o većim mogućnostima istraživanja i prilagođavanja svakom pacijentu, kako bi pomoću napredne tehnologije cijeli proces transplantacije bio efikasniji.

TAMARA BILBIJA

DOBITNICA NAGRADE „ZMIJANJČE“

Ponosna sam što sam dobila ovu nagradu, ističe mlada Prijedorčanka

RAZGOVARALA:
JELENA PRALICA

Tamara Bilbija je ovogodišnja dobitnica nagrade „Zmijančje“. Za svoju pjesmu „Moja Republika Srpska“, koja je bila među stotinu dvadesetak pristiglih radova učenika osnovnih škola iz cijele RS, pobrala je najviše ocjene stručnog žirija, u sastavu Miladin Berić, Jelena Glišić i Vid Vicko Vukelić.

Članovi žirija, iz Udruženja književnika RS, istakli su da je njena pjesma pisana na tradicionalan način u himničnom tonu. Tamara je i ranije nagrađivana za svoj poetski rad, što samo dokazuje da je u pitanju vrsni talenat.

Ova mlada Prijedorčanka, koja je upravo krenula u prvi razred gimnazije u svom rodnom gradu, za m:agazin ističe da je ponosna što je dobitnica nagrade „Zmijančje“ te govori o svojoj ljubavi prema književnom stvaralaštvu, snovima i ambicijama.

Ovogodišnja si dobitnica književne nagrade „Zmijančje“. Koliko je to priznanje značajno za jednu mladu dušu kao što si ti, koja je tek na početku – života i stvaralaštva?

Nagrada „Zmijančje“ je prestižna nagrada za mlade književnike i vjerujem da bi svakome imponovalo da je dobije, pa tako i meni. Ponosna sam što sam dobila ovu nagradu.

A, koliko si uopšte upoznata sa stvaralaštvom Petra Kočića, od kojeg i zbog kojeg je potekla tradicija obilježavanja „Kočićevog zbora“ na Manjači, duga, evo, već skoro šest decenija? I da li ti je donekle i njegov književni rad na neki način inspiracija?

Odgovor na ovo pitanje bih započela citirajući velikog Petra Kočića: „Otadžbina je njiva na kojoj se neprestano sije i žanje. Mi žanjemo što su sijali naši preci, a sijemo da imaju šta žeti naši potomci.“

Tako da bi se, s obzirom na tradiciju dugu skoro 60 godina, dalo zaključiti da je Kočić uspio u svojoj namjeri da ukorijeni u svoj narod taj slobodarski duh i istinski patriotizam. Naravno da je inspiracija, kako meni tako i mnogima, posebno kroz svoje satirično djelo „Jazavac pred sudom“, koje je i obilježilo njegovo stvaralaštvo.

Moja Republika Srpska

I tri puta da se rodim,
da procvjetam kao lala,
svaku suzu, svaki osmijeh,
Tebi ja bih darovala!

I tri života još da imam,
sva tri bih Ti poklonila,
nikad ne bih zažalila,
jer sam Tebe opjevala!

I tri puta ja da umrem,
da sagorim kao gore,
olisto bi Tvoj izdanak,
u svitanju plave zore!

I tri puta ja da ljubim,
ljubila bih isto, eto!
Jer u duši mojoj živi,
Tvoje ime, drago, sveto!

-Tamara Bilbija

Ili ti je, možda, neko drugi uzor, neka osoba čije te djelovanje, nevažno iz koje sfere dolazi, posebno inspiriše i podstiče da želiš biti podjednako uspješna?

Inspiraciju pronalazim kako u djelima naših pjesnika, kojih ima cijela plejada, pored Kočića, tu su i Aleksa Šantić, Jovan Dučić, Milan Rakić, Vasko Popa i mnogi drugi, tako i u događajima iz svakodnevnog života, u pričama iz moje porodice koja je kroz istoriju pretrpjela svašta. A ono što je okidač svakako je kada nastavnik prepozna tvoj potencijal i usmjerava te da, ukoliko to imaš u sebi, još dodatno i nadogradiš.

Ovo ipak nije prva nagrada koju si osvojila za svoj poetski izražaj. Od kada pišeš i šta te najviše nagnalo da na taj način predstaviš svoje emocije i promišljanja?

Pisanjem se bavim skoro tri godine. Ovo nije prva nagrada koju sam osvojila. Tu je prvo mjesto za literarni rad Republičkog zavoda RS za Dan Republike, kao i drugo mjesto za Dan Grada Prijedora za pjesmu „Prijedor u srcu“. Takođe, tu je i moja pjesma „Zašto čutiš“, za nevino stradale žrtve koncentracionog logora Jasenovac, Donja Gradina, koja je pohvaljena.

Upravo si krenula u srednju školu – da li ćeš svoju ljubav prema pisanju nastaviti da neguješ i dalje, kroz nove obrazovne domete, ili možda imaš drugačije ambicije i planove?

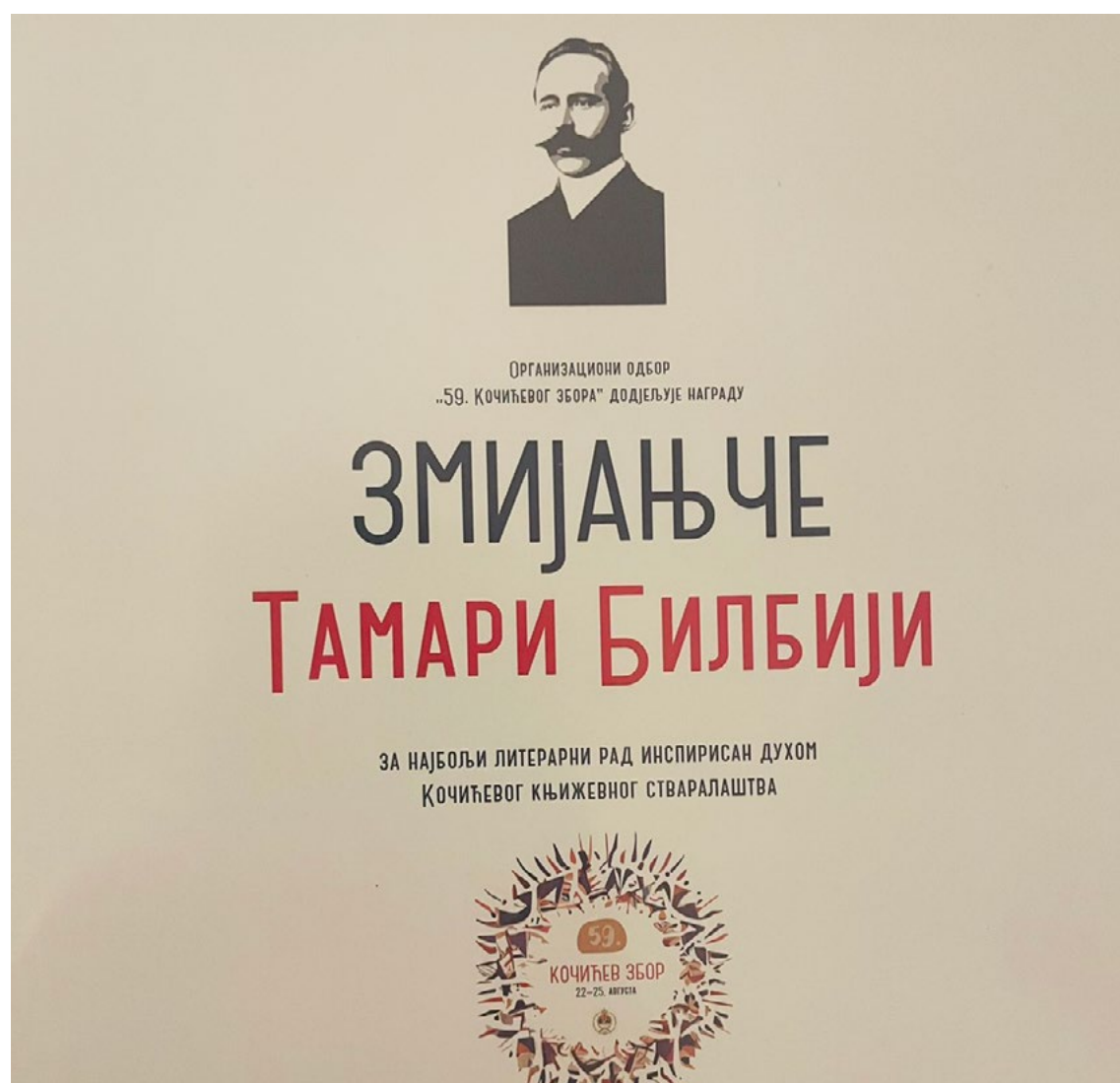
Krenula sam ove godine u prvi razred Gimnazije „Sveti Sava“ u Prijedoru, društveno-jezički smjer. To je škola koja ima izuzetne profesore i posvećena je u radu sa svojim đacima. Prijedor je rasadnik pametnih i talentovanih mladih ljudi i to na svim poljima nauke i sporta, a o tome govore rezultati. Tako da je moj izbor bila jedino gimnazija, što se tiče moje želje za obrazovanjem, i nadam se da će mi proširiti vidike i u drugim oblicima stvaralaštva, a naravno da ću nastaviti da pišem i dalje.

Osim pisanja, baviš se i slikarstvom. Kakve motive najradije prenosiš na svoje slike?

Pored pisanja, volim slikarstvo. Uglavnom su to pejzaži i portreti i volim kombinovati različite tehnike. Ono što je ljepota stvaralaštva jeste sloboda i mašta, koja je beskonačna.

Odlikašica, đak generacije, nagrađivana pjesnikinja, slikarka, uzorna kćerka i starija sestra... Kako bi ti još sebe opisala i koliko je volje i želje potrebno da uskladiš sve obaveze i slobodno vrijeme?

Rekla bih – odgovorna. Dobra organizacija je ključ za sve, a prije svega ljubav i želja, kao i podrška bližnjih u onome što želite.

I tvoj mlađi brat veoma je uspješan u onome što voli i čemu je trenutno posvećen, doduše, u pitanju je sport, konkretno, biciklizam. Vi ste, dakle, jedna prilično talentovana porodica?

Moj mlađi brat Luka je učenik 8. razreda OŠ „Dositej Obradović“ u Prijedoru. Takođe je odličan učenik i najmlađi je član BK „Kozara“ Prijedor. Nedavno je osvojio zlatnu medalju, prvo mjesto na Državnom prvenstvu. Ovo ljeto je bilo naše ljeto, kako se znamo našaliti. Mi smo podrška jedno drugom i tako treba da bude i da motivišemo jedno drugo, kao i ostale naše vršnjake.

ŽOK „CRVENA ZVIJEZDA“ OBUDOVAC

IZ MALE SREDINE DO VELIKIH POBJEDA

RAZGOVARALA:
IRMA AHMETSPAHIĆ

Kapitenka Milica Panić govori o uspjehu ekipe na ovogodišnjim Sportskim igrama mladih, ali i ljubavi prema odbojci, značaju timske igre i podrške na terenu

ŽOK „Crvena zvijezda“ iz Obudovca, osvajanjem odbojkaškog kupa na Sportskim igrama mladih u BiH, osigurao je plasman na međunarodnu završnicu u Splitu, gdje se istakao osvajanjem visokog drugog mjesta. Na splitskoj Rivi snage i ljubav prema sportu odmjeravale su sa pobjedničkim ekipama iz drugih regionalnih država, u sklopu 28. izdanja Sportskih igara mladih, koje kompanija m:tel nesebično podržava već godinama.

Riječ je o klubu iz male sredine, koji okuplja đake iz škola u okolini Šamca, gdje se rađaju veliki talenti. U borbi za titule, kapitenku traku nosi učenica devetog razreda i najbolja igračica Pionirskog prvenstva Republike Srpske i Bosne i Hercegovine Milica Panić. Svoj život je još odmalena podredila odbojci i kao učesnica Sportskih igara mladih, već nekoliko sezona zaredom, postaje primjer mlade sportistkinje koja stremlji ka profesionalnim visinama.

Milica uspjehe svoje ekipe pripisuje napornom radu, velikim odricanjima zbog svakodnevnih treninga i volji da zajedno njeguju potencijal koji ih krasi. Usađenu ljubav prema sportu, kaže, duguju roditeljima i treneru, koji ih neprestano podstiču da budu najbolja verzija sebe u školi, sportu i društvu. Članice ŽOK „Crvena zvijezda“ naučene su da igraju timski, ne izdvajaju greške, već se međusobno bodre i čvrsto vjeruju jedna drugoj. Već sa 15 godina, a i mlađe, stiču iskustvo koje im omogućava da nadjačaju timove iz mnogo većih sredina, često s boljim trenažnim uslovima. Kao svoj najveći dosadašnji uspjeh ističu osvajanje Pionirskog prvenstva Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

Kao jedna od višegodišnjih učesnica na Sportskim igrama mladih u BiH, ove godine ponosno nosiš titulu pobjedničke ekipe u odbojkaškom kupu. Da li to smatraš i svojim ličnim uspjehom?

Naravno, smatram to i svojim ličnim pečatom, ali mnogo više kao uspjeh cijele ekipe. Svaka od nas ima svoju ulogu na terenu i, koliko god da smo pojedinačno važne, zajedno smo mnogo jače. Svaka od nas daje svoj maksimum i više od toga, kako bi svojom igrom nadomjestila grešku ili trenutni pad neke od nas. Kada igramo kao tim, osjećam se sigurno, jer znam koliko mogu da se oslonim na svoje saigračice. Upravo sigurnost i povjerenje među nama su ono što nas čini pobjednicama. Kada sam na terenu, uvijek se trudim da dam svoj maksimum, ali ništa od toga ne bi bilo moguće bez podrške i doprinosa svake ponaosob. Svaka pobjeda je rezultat zajedničkog rada i zato mi je ovaj uspjeh, nakon svih odigranih utakmica, posebno drag.

Proteklo međunarodno takmičenje u Splitu, kao rezultat pobjede u Sarajevu, vaša su krila za svijet sporta na regionalnom nivou. Kako se spremate prije velikih takmičenja, kao i za ovo posljednje?

Pripreme za međunarodno finale u Splitu bile su intenzivne i pune uzbuđenja. Znale smo da nas čeka ozbiljna konkurencija, ali smo uložile mnogo truda i volje da pokažemo šta može jedan mladi tim iz Obudovca. Posebno smo ponosne na to što smo osvojile drugo mjesto, iako nam je cilj bio zlato. U stvari, uvijek sa sobom nosimo najveća očekivanja i naš ritual je da vjera i entuzijizam ne splasnu sve do kraja. To radimo na način da provodimo dosta vremena zajedno, motivišemo jedna drugu, uz trenera, i podsjećamo se na to koliko daleko možemo ići. Svaka od nas dala je svoj maksimum i to je jedino važno, bez obzira na to što smo željele najviši plasman. Odlazak u Split za mene je bilo jedno od najljepših putovanja. Bilo je to iskustvo koje nas je dodatno zbližilo, upotpunilo naše vrijeme i pružilo dodatni podstrek.

Da li si već odlučila da svoj talenat i ljubav uobličiš u put ka profesionalnim uspjesima i ko te u tome najviše bodri?

Razmišljam o tome, ali svjesna sam da je put do profesionalnog sporta dugačak i pun izazova. Najviše me bodre roditelji, trener i ekipa. Ne mogu sama, niti sam naučila sama kroz ovaj sport. Cijenim svoje kvalitete, ali oslanjam se na sve. Znam da se ništa ne može postići preko noći, ali vjerujem da uz rad, trud i upornost mogu dostići svoje ciljeve. Bitno je imati san i raditi na njemu korak po korak. Ti koraci su i napredak u malim, pa većim takmičenjima, primjeran uspjeh u školi, održavanje dobrih prijateljskih veza i sportsko ponašanje i van terena. Ako budem dovoljno uporna, možda jednog dana zaista postignem nešto veliko u sportu.

Da li je moguće uskladiti trenutni život podređen sportu, svakodnevnim treninzima i školskim obavezama, sa željom da odrastanje bude avantura puna druženja, zabave i bezbrižnog odmora?

Naravno da je moguće, ali zahtijeva dosta žrtvovanja i discipline. Zahtijeva i spremnost na takvu odgovornost. Velike su to obaveze, ali s vremenom se navikneš. U početku je teško sve uskladiti, jer je mnogo toga privlačno za nas mlade u ovom momentu, ali kada uhvatiš ritam, postane lakše. Moram priznati da je ponekad dosta

naporno, posebno kad se gomilaju školske obaveze, ali kada nešto voliš, kao što ja volim odbojku, ne razmišljaš o tome da nešto promijeniš ili odustaneš. Vrijeme za druženje i zabavu je najlakše naći, ali trening i škola su prioritet. Sve je to dio jedne velike avanture zvane odrastanje.

Trener Ratko Simić ne krije zadovoljstvo zbog svog tima:

Ove djevojke su odrasle zajedno i to se vidi na terenu. Njihov uspjeh nije samo rezultat talenta, već i nebrojenih sati provedenih na treninzima, putovanjima i u zajedničkom životu. Povrh svega, odlične su učenice, liderice u školi i društvu. A neke prelaze i po 20 km da bi svaki dan stigle na trening i zadovoljstvo je raditi s takvom djecom i tolikom voljom. Na Sportskim igrama mladih takmičimo se godinama i učestvovali smo u velikom broju gradova, a ove godine prvi put smo se plasirali u dvoranskoj odbojci na međunarodnu završnicu u Splitu.

U „Crvenoj zvijezdi“ ne radi se samo o učenju tehnike ili taktike; radi se o stvaranju jake, povezane ekipe koja funkcioniše kao jedno. Ova ekipa pokazala je jak karakter. Više puta bili smo u situaciji da najbolje i najmirnije odigramo kad je bilo najpotrebnije, pobjeđivali smo u nekim utakmicama kad su već svi mislili da ne možemo pobijediti. Odmjerali smo snage s ekipama iz glavnih gradova i odnosili za nas velike pobjede. Baš tada smo pokazivali taj naš karakter i borbu do posljednjeg poena. Kad se sve završi i kad se sezona kruniše titulom prvaka države, osjećaj je izvanredan, najviše zbog utiska da se sav trud, rad, nerviranje i briga u sportu uvijek isplate.

Zašto si odlučila da tvoj izbor bude ovaj zdravi način odrastanja i kako ostali gledaju na to?

Odlučila sam veoma rano, još sa svojih šest godina, da se bavim odbojkom. Bila sam odlučna u tome. Zna se da mlađu djecu obično interesovanje prema jednom sportu drži vrlo kratko. Mene ništa drugo nije zanimalo. Tada nisam razmišljala o velikim uspjesima, jednostavno sam voljela igru i taj osjećaj pripadništva na terenu. Vremenom je to postao moj način života. Mislim da bi mlađa verzija mene bila ponosna na mene i na cijelu ekipu, jer smo postigle mnogo više nego što sam ikada mogla zamisliti. Mnogi me podržavaju i gledaju kao uzor, što mi stvara dodatnu odgovornost, ali i zadovoljstvo. Tako sam i ja gledala na starije odbojkašice i još ih s divljenjem pratim, jer pratim njihove staze uspjeha i pomalo sanjam da i ja budem dobar primjer drugima.

Možeš li izdvojiti savjet koji ti je najviše pomogao u dosadašnjim sportskim uspjesima i zašto?

Najvažniji savjet koji sam dobila je da se ne smijem bojati greške. Ako igraš uvijek na sigurno, nikada nećeš dostići svoj puni potencijal. Moraš vjerovati prvo u sebe, u to da možeš uraditi ono što se od tebe traži kao pojedinca, i biti hrabra da rizikuješ. Tada se spoje naše energije i tako ostvarujemo svoj maksimum na terenu.

Za naše samopouzdanje najviše se bori trener. On nas uči da vjerujemo jedna u drugu, da pazimo jedna drugu. Znaš, možeš imati najbolji tim na svijetu, ali ako ne vjerujete jedna drugoj, teško da će to funkcionisati. Ako se oslanjaš samo na sebe, ovo nije sport za tebe. Kada znaš da te tvoje saigračice podržavaju i da se možeš osloniti na njih u svakom trenutku, to ti daje krila.

Kako bi opisala ŽOK „Crvena zvijezda“ i misliš li da bi u nekom drugom timu razvila jednaku ljubav i posvećenost?

Naš tim ima nešto posebno, nešto što se teško opisuje riječima. Mislim da bih se mogla uklopiti u bilo koji drugi tim svojim sportskim iskustvom, ali ne bi to bilo isto u mojoj glavi. Veza koju imamo mi koje treniramo zajedno od prvih odbojkaških koraka je neprocjenjiva, posebno u posljednje dvije godine, kada smo svakodnevno provodile

sate i sate zajedno, bilo na treninzima, putovanjima ili u slobodno vrijeme. Postale smo više kao porodica, a porodica je nezamjenjiva. Naš trener, koji nam usađuje glad za borbom do posljednjeg minuta i uči nas međusobnom poštovanju, nije nešto što se može naći na bilo kom drugom mjestu.

IVANA PANDŽIĆ

BANJALUČANKA U DRUŠTVU FULBRAJTOVACA

Prva je dobitnica prestižne Fulbrajtove stipendije sa naših prostora iz oblasti arheologije i kulturnog nasljeđa

RAZGOVARALA:
JELENA PRALICA

Ivana Pandžić je u arheologiji aktivna već 25 godina. Arheolog je i kustos Muzeja Republike Srpske. Ona je i docent na Odsjeku za istoriju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Banjaluci na predmetima arheologija i muzeologija. Aktivno se bavi i praktičnom nastavom.

Član je Društva članova Matice srpske za Republiku Srpsku Banjaluka, kao i Srpskog arheološkog društva Beograd i Matice srpske Novi Sad te ICOM-a BiH, ali je i među osnivačima Društva arheologa Republike Srpske Banjaluka.

Poliglota je; govori engleski, njemački i grčki jezik. Od Grčke, preko Srbije do Slovenije, njen akademski put ju je trenutno odveo u SAD i to kao prvu dobitnicu prestižne Fulbrajtove stipendije sa naših prostora iz oblasti arheologije i kulturnog nasljeđa.

U pitanju je globalno najpoznatija akademska stipendija koja, u okviru programa koji je pokrenut davne 1946, svake godine okuplja i na najboljim američkim univerzitetima školuje stotine stipendista iz svih krajeva svijeta. Naravno, samo one koji su zadovoljili nimalo lake kriterijume!

Ivana Pandžić trenutno je u Tenesiju, gdje će narednih godinu dana sticati znanja na Middle Tennessee State University-ju, kod Nešvila, kroz saradnju sa tamošnjim profesorima, predavanja studentima i praktičan rad na arheološkim iskopavanjima.

Ekskalibur iz Vrbasa

Ivana Pandžić bila je u timu koji je prije nekoliko godina, nakon višemjesečnih priprema i specijalne obuke, zaronio u hladni Vrbas i izvukao srednjovjekovni mač koji je bio zaboden u stijenu, zbog čega je prozvan „banjalučkim Ekskaliburum“, po uzoru na legendu o kralju Arturu. Sama operacija vađenja mača iz Vrbasa odvijala se na području naselja Rekavice, u blizini srednjovjekovnog grada Zvečaja. Prošavši neophodnu obuku u Ronilačkom klubu „Buk“, jednom od pokretača organizovanog ronjenja na ovim prostorima, Pandžićeva je tako stekla i zvanje arheologa ronioca.

Kao prva dobitnica Fulbrajtove stipendije sa naših prostora iz oblasti arheologije i kulturnog nasljeđa, pokazali ste i sebi i svijetu oko sebe da se trud i rad isplate. Kakve emocije je donijela spoznaja da ste dobili ovu prestižnu stipendiju?

Odgovor ću započeti izrekom: „Pazi šta želiš, može se i ostvariti.“ Lično sam nekoliko godina razmišljala da se prijavim, kad dođe pravo vrijeme. Tri puta sam započinjala proces, prvi put samo informativno da se upoznam sa potrebnim koracima, drugi put sam našla i sa kim bih saradivala, ali nisam „zagrizla“, što bi se reklo.

Proces apliciranja je tokom oktobra, kada počinje semestar, kada se održava škola arheologije, evropski projekti na kojima radim ulaze u novu finansijsku godinu, ukratko, uvijek je mnogo posla, uvijek ima nešto preče, i nije se desilo do prošle godine. Kada smo stavili „za“ i „protiv“ na vagu, ova akademska godina bila nam je možda i jedina moguća zbog djece i njihove škole, kako ne bismo njih više od potrebnog izložili dodatnim komplikacijama (npr. trenutno nijedno nije završni razred).

Ukratko, moja dugogodišnja želja da pokušam i potreba da promijenim sredinu i nastavim da se usavršavam, uz podršku našeg malog kućnog savjeta, urodile su plodom. Same reakcije na pozitivne vijesti bile su različite, ali sada se sve to sleglo. Imali smo (samo) četiri mjeseca za pripreme, neću reći da je bilo lako sve organizovati, ali trud se isplatio i došli smo potpuno pripremljeni.

Upitanju je globalno najpoznatija akademska stipendija. Kako je izgledao sam proces dolaska do nje, odnosno koje sve kriterijume neko treba da zadovolji da bi postao Fulbrajt stipendista?

Prethodno sam navela da sam ja tri puta započinjala proces, doduše, prvi put informativno, više upravo da se upoznam sa neophodnim koracima koje treba da ispunim kako bi sama aplikacija bila uspješna. Olakšavajuća okolnost bila mi je ta što sam prije same aplikacije dogovorila sa prof. Paulom Eubanksom sa Middle Tennessee State University-ja da mi on bude, kako oni to zovu „domaćin“.

S tim se, naravno, složio i njegov odsjek, fakultet, kao i univerzitet, i prilikom apliciranja imala sam i njihovo pozivno pismo, što nije obavezujuće, ali mislim da olakšava proces. Ja sam napisala neophodan prijedlog istraživačkog projekta, koji se bazirao na našim prethodnim radovima, a tiče se eksploatacije soli tokom razvoja čovječanstva. Bavim se navedenim istraživanjem koje se odnosi na ranu praistoriju, dok prof. Eubanks istražuje kasnije periode.

Najteži dio, možda, bio je da se dobiju tri pisma preporuke, koja se pišu kroz sam sistem apliciranja. Osobe od kojih želite preporuku budu obaviještene, popune preporuku onlajn i vi kao aplikant ne znate šta su one tačno napisale. Ja sam imala preporuke tri osobe od najvećeg značaja iz moje oblasti, i samim tim što su pristale da mi ih napišu, rekla sam sebi da sam uspjela u svom radu, kako god da prođe aplikacija.

Već u novembru 2023. godine javili su mi da sam zadovoljila kriterijume i da ispunjavam uslove za drugi krug, za intervju. On je održan onlajn; šest osoba je bilo prisutno, pored mene, i mislim da mi je to bio jedan od težih „ispita“. Imate 25 minuta, treba da zadovoljite mnoge kriterijume, poput znanja jezika, poznavanje

materije, ali i ciljeva same stipendije i Fondacije Fulbrajt te da uklopite sve navedeno u jedno. Rezultat ulaska u finale dobila sam sredinom januara ove godine, dok sam konačan rezultat iz Vašingtona dobila kao poklon za Dan žena, 8. marta.

Fulbrajtovcu važe za osobe od integriteta. Među njima su mnogi državni lideri, ambasadori, rektori... ali i brojni dobitnici Pulicerovih nagrada. Kakav je osjećaj biti u tom društvu?

Iskreno, i sad sam se naježila kada sam čula Vaše pitanje, a njihovo pismo-čestitka upravo tako i počinje – koliko je nobelovaca, dobitnika Pulicerovih nagrada i drugih bilo Fulbrajtovcu stipendista. Meni lično to sada predstavlja samo još veće breme, kako što bolje opravdati ukazano povjerenje.

Kakva su, zapravo, Vaša očekivanja – šta priželjkujete da Vam ovaj akademski program donese?

Raduje me njegova raznovrsnost. Kako u Banjaluci radim u Muzeju Republike Srpske, ali i na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Banjaluci, ovdje ću imati priliku da radim na arheološkim iskopavanjima, na obradi materijala, da držim predavanja iz oblasti praistorijske arheologije i kulturnog nasljeđa Evrope, pri čemu ću moći da promovišem sve što radimo mi u Republici Srpskoj, ali i na Balkanu generalno, što me najviše raduje.

Takođe me ispunjava činjenica da sam već postala dio kolektiva Univerziteta, sa svojim radnim prostorom, učešćem na radnim sastancima, planiranjima, ali i na sastancima arheoloških udruženja, i vjerujem da ću dobiti uvid kako ovdje funkcionišu institucije i organizacije.

A na koji način će se on pretočiti na Vaš posao u Muzeju RS, ali i na ostale profesionalne aktivnosti kojima ste posvećeni u svom gradu i svojoj zemlji?

Svakako, sve što radim ovdje, sva nova saznanja koje usvajam, planiram da iskoristim u svom daljem radu, koliko to bude moguće. Plan je maksimalno raditi na što boljem i kvalitetnijem umrežavanju i povezati univerzitete i muzeje ovdje u Tenesiju sa Banjalukom. Po završenom programu, nadam se uzvratnoj posjeti prof. Eubanksa Banjaluci, jer koliko sam informisana, postoji mogućnost

i za nastavak takve saradnje kroz sam Fulbrajtovcu program.

Da li Vas je upravo ljubav prema gradu u kojem ste rođeni i odrasli motivisala da se naročito posvetite istraživanju tvrđave Kastel, koja je ne samo simbol i dragulj Banjaluke, već i lokalitet koji skriva ogromno arheološko bogatstvo?

Ja sam poznata kao veliki lokalpatriota, ali mislim da svi mi koji živimo u Banjaluci želimo da Kastel bude ne samo osvjetljen, nego i „rasvjetljen“, koliko to mogućnosti dozvoljavaju. Bogatstvom višeslojnog lokaliteta poput Kastela (višeslojan – naseljavan dugi niz godina, vijekova) u samom centru grada, ne mogu se pohvaliti mnogi gradovi u okolini. A opet, nama je on sam često kamen spoticanja i najmanje novca ima za nauku, u ovom slučaju arheologiju.

A koliko su uopšte naši prostori bogati u arheološkom smislu, konkretno Republika Srpska, odnosno Bosna i Hercegovina, i da li smo mi, kao društvo, svjesni toga?

Kada stavite na papir brojeve, da u Republici Srpskoj trenutno radi 17 arheologa u struci (trenutni podatak kojim raspolazem), a recimo da su naša istraživanja registrovala samo na teritoriji sjeverne Bosne više od 200 potencijalnih paleolitskih lokaliteta, mislim da više ne moram ništa da Vam kažem. Posla ima, studenata imamo, radnih mjesta nemamo.

Trenutno ste u Americi, prvi put. Kako ste je doživjeli po dolasku i, evo, u ovom početnom periodu Vašeg boravka u toj zemlji?

Da, upravo živim svoj „american dream“ (smijeh). Nalazimo se u mjestu Murfizboro, predgrađu Nešvila (Tenesi), poznatog kao jedan od najjačih kulturnih i muzičkih centara Amerike. Prvi utisci su da su svi veoma (za naš ukus i pretjerano) ljubazni, a svaki problem je rješiv. Ono što bih rekla da mi najviše smeta – svuda se ide automobilom.

Murfizboro je po broju stanovnika kao Banjaluka, ali je po površini tri do četiri puta veći. Nema visokih zgrada, svaka institucija, prodavnica, kuće imaju svoj parking, svuda je zelenilo, mnogo je parkova, mirno je i pitomo, dok, recimo, uopšte nemaju javni prevoz. Mislim da je za djecu veći problem, jer zbog svega navedenog nemaju slobodu kretanja koju imaju kod nas, u smislu da ih svuda mi moramo voziti, osim u školu, gdje idu školskim autobusima. I da, sve je potpuno isto kao u američkim filmovima (smijeh).

O planovima je uvijek prilično nezahvalno govoriti, ali ih i Vi vjerovatno imate, bar u teoriji. Šta poslije Amerike i ovog prestižnog usavršavanja?

Kada sam odbranila doktorat, moja kćerka je imala 12 godina, sin devet. Ona me je poslije same odbrane pitala je li sad to – to, jesam li završila sa učenjem (oboje djece sam rodila i podigla tokom postdiplomskih i doktorskih studija). Naravno da sam se slatko nasmijala, jer sam znala u stvari da je tada posao tek počeo, ali njoj sam to malo drugačije upakovala.

Planovi postoje, imamo još poneki kontinent za „osvajanje“, ali ići ćemo korak po korak. Sada su mi najbitniji rezultati koje ću ostvariti ovdje i koliko ću uspjeti da ispunim zadatke koje sam sama sebi postavila, a onda će od toga zavisiti i dalji razvoj situacije. I moram priznati da sam za dalje od porodice dobila „voljno“, ali da idem sama. Kažu, za sada od njih, bar što se selidbe tiče, dosta!

PREPORUKE

PIŠE:
TANJA JURIĆ

KNJIGA

„Kloni se Grete“ – Suzan Abel

Period Drugog svjetskog rata nebrojeno puta obrađivan je u književnosti, a Suzan Abel uspjela je da napiše jedinstvenu priču u kojoj pokidane porodične veze dobijaju centralno mjesto.

Tom Monderat, poznati voditelj večernjih vijesti na kelnskoj televiziji, zabrinut je za svoju osamdesetčetvorogodišnju majku, koja sve više pokazuje znake demencije. Ali majčina bolest, koja opterećuje njegov naizgled savršen život, sasvim neočekivano postaje dragocjen dar: Greta, koju njen sin jedinac zna samo kao distanciranu, depresivnu majku, počinje da se otvara i prvi put priča o svom životu – o djetinjstvu u istočnoj Pruskoj, voljenim bakama i dekama i poslijeratnim danima u okupiranom Hajdelbergu. Tom pronade staru kutiju s majčinim uspomjenama i odlučuje detaljno da istraži majčinu prošlost. Uspijeva da rekonstruiše lik žene sasvim drugačije od slike koju je stvorio o svojoj majci. Ta nova žena je snažna, strastvena i tvrdoglava. Otkrivajući istinu o majci, Tom ne samo da se napokon upoznaje s njom i shvata njenu tugu, on otkriva i istinu o samom sebi.

MUZIKA

„Moon Music“

– Coldplay

Slavni bend obradovao je fanove usred svjetske turneje vijestima o novom albumu i saopštio da uskoro stiže njihov jubilarni, deseti studijski album pod nazivom „Moon Music“, a zatim su na koncertu u Budimpešti izveli novi singl pod nazivom „feelslikeimfallinginlove“.

Pod nazivom „Moon Music“, album benda „Coldplay“ pojaviće se 4. oktobra. To je i prvi album benda od „Music of the Spheres“, koji se pojavio 2021. godine. Bend na novom projektu saraduje sa slavnim švedskim producentom Maksom Martinom, a na albumu će se naći 11 singlova. Takođe, ploče albuma biće izrađene od 100% recikliranih plastičnih boca, što je, svakako, impresivan potez slavnog benda. Svjetska turneja na kojoj se trenutno nalaze trajaće do sredine novembra, tačnije do 16. novembra, kada će održati posljednji koncert, i to u Oklandu. Bend, po svemu sudeći, ne uzima predah – a mi se radujemo novim hitovima.

SERIJA

„Moja genijalna prijateljica“

HBO

Nakon dvije godine čekanja, na platformu Max stigla je i četvrta, ujedno i posljednja sezona ove italijanske serije, koja je nadahnuta događajima koje donosi knjiga „Priča o izgubljenoj djevojčici“. Minule su godine otkako su Elena i Lila na ulicama poslijeratnog Napulja započele sudbinsko prijateljstvo.

Elena je postala književnica, zasnovala porodicu i preselila se u Firencu. Ipak, vraća se u grad u kojem je odrasla kako bi bila s muškarcem kojeg je oduvijek voljela. Lila pak, koja se nikad nije uspjela osloboditi okova djetinjstva, postala je uspješna preduzetnica. Ipak, to ju je dovelo još bliže svemu što je oduvijek prezirala: nepotizmu, šovinizmu i nasilju.

Dok se suočavaju sa svim što život i sredina nose, centralno mjesto u njihovim životima i dalje zauzima prijateljstvo.

PODCAST

Telcast – još jedna videoteka u okviru m:tel IPTV-ja

Riječ je o zanimljivim sadržajima mts Podcast-a, koji će u vaše domove donijeti sve o tehnologijama i inovacijama, muzici i filmovima, novim trendovima u medijima, ali i komunikacijama, načinima na koje danas slušamo, gledamo i informišemo se.

39,00 KM
(sa PDV-om)

**POPUST
do 10%**
na putarine u
Srbiji i Crnoj Gori

ZA LAKO I BEZBRIŽNO PUTOVANJE

Uživajte u besprekornom iskustvu putovanja uz elektronsku naplatu putarine! Kupite TAG uređaj na bilo kom Mtel prodajnom mjestu ili online i osigurajte putovanje bez zastoja na auto-putevima Srbije, Crne Gore i Sjeverne Makedonije.

m:tel *imate prijatelje!*

UŽIVAJTE U VOŽNJI BEZ ZASTOJA UZ TAG UREĐAJ IZ M:TEL PONUDE

Kupite TAG uređaj za elektronsku naplatu (ENP) u m:tel-u i vozite bez zastoja u Srbiji, Sjevernoj Makedoniji i Crnoj Gori

PIŠE:

JELENA MAKSIMOVIĆ

Platite putarinu elektronskim putem i omogućite sebi komforno putovanje, brz i efikasan prolaz bez stajanja za putovanja kroz Srbiju, Sjevernu Makedoniju i Crnu Goru.

Smanjite vrijeme čekanja, zaboravite na gužve i stres, obezbijedite sebi TAG uređaj već danas, odlaskom u vama najbliže m:tel prodajno mjesto širom BiH ili onlajn putem sajta www.mtel.ba.

Nakon kupovine TAG uređaja skenirajte QR kod sa dokumenta koji ste dobili prilikom kupovine ili posjetite stranicu za registraciju mtelba.com/tag-reg. Unesite svoje podatke, registrujte platnu karticu i vaš TAG će biti spreman za korištenje.

TAG uređaj mogu da kupe svi koji posjeduju vozila B kategorije, bez obzira na to da li su m:tel korisnici ili ne. Cijena TAG uređaja iznosi 39 KM, a plaćanje je moguće i na rate do 24 mjeseca.

Kupovinom ovog uređaja u m:tel-u ostvarujete i popust od 6% na putarinu u Srbiji i 10% za korištenje auto-puta u Crnoj Gori.

Uz TAG uređaj vaše naredno putovanje biće brže, efikasnije, bezbjednije i pouzdanije!

ČESTO POSTAVLJENA PITANJA I ODGOVORI

Šta je elektronska naplata putarine (ENP) i koje kategorije vozila podržava TAG uređaj?

ENP podrazumijeva beskontaktno automatsko plaćanje putarine upotrebom TAG uređaja. Uređaj u našoj ponudi namijenjen je samo za prvu kategoriju vozila (automobil, kombi, vozila koja se voze sa dozvolom B kategorije).

U kojim zemljama se može koristiti TAG uređaj?

TAG uređaj se trenutno može koristiti u Srbiji, Crnoj Gori i Sjevernoj Makedoniji, a uskoro i u ostalim zemljama regiona, članicama jedinstvenog sistema TOLL4ALL.

Ko sve može da kupi TAG uređaj?

TAG uređaj mogu da kupe svi, bez obzira na to da li su m:tel korisnici ili ne. Cijena TAG uređaja je 39 KM. Plaćanje je moguće odjednom ili na rate 12/24 mjeseca. TAG kupljen kod m:tel-a može biti aktiviran samo na portalu mtelba.com/tag-reg.

Kako se vrši naplata putarine?

Plaćanje se vrši automatski, debitnom/kreditnom karticom. Prilikom registracije TAG uređaja korisnik unosi podatke kartice i nakon potvrde ispravnosti unesenih podataka uređaj se može koristiti.

Napomena: nakon 15 minuta od registracije na veb-portal za elektronsku naplatu putarine, korisnik može sa TAG uređajem proći kroz naplatne stanice u Republici Srbiji, a 30 minuta nakon registracije kartice kroz naplatne stanice u Republici Sjevernoj Makedoniji i Crnoj Gori. Korisniku će se, nakon korištenja određenih dijelova auto-puta, narednog dana izvršiti automatska naplata putarine sa registrovane platne debitne/kreditne kartice.

Zašto je važna vrećica u kojoj je zapakovan TAG uređaj?

TAG dolazi zapakovan u vrećicu koja ima specijalnu namjenu. Naime, kada se TAG uređaj nalazi u toj vrećici, on nema nikakvu funkciju, odnosno neće biti registrovan od strane ENP naplatnih stanica. Tako možete upravljati njegovom funkcijom kada ne želite da ga koristite, odnosno spriječiti njegovo neželjeno aktiviranje i automatsku naplatu.

RAČUN NA MAIL

ČUVAJTE PRIRODU I UZMITE 5GB!

VRIJEME JE ZA DOBRE ODLUKE!

Da li ste znali da sve račune za m:tel usluge možete dobijati putem elektronske pošte?

Korišćenjem usluge Moj račun doprinosite očuvanju životne sredine, a mi vam do 05.12.2024. godine poklanjamo i kod sa 5 GB mobilnog interneta u trajanju od 30 dana, koji možete iskoristiti na bilo kojem mobilnom broju iz m:tel mreže ili ga pokloniti dragim osobama!

m:tel

imate prijatelje!

